

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Odgoditev sej Narodne skupščine

Poslanci so se razšli in v Beogradu je zavladovalo popolno za-
tišje. — Za debato o obtožbi notranjega ministra je prijavlje-
nih še 36 govornikov. — G. Vukičević v avdijenci. — Državni
podtanjniki še ne bodo tako kmalu imenovani.

— Beograd, 31. oktobra. Na sobotni po-
slanski seji Narodne skupščine so govorili
zemljoradnik Savlić, radičevac dr. Šutej in
demokrat Dušan Bošković, ki so v svojih
govorih naglašali da je obtožnica proti g.
Vukičeviću popolnoma utemeljena in da
tudi zagovor dr. Vukičevića dokazuje nie-
govno krivdo. Debata o obtožnici g. Vuki-
čevića je bila nato prekinjena. V smislu
sporazuma med šefi parlamentarnih skupin
so bile seje Narodne skupščine nato odgo-
dene do petka, ko se bo razprava o obtož-
nici proti g. Vukičeviću nadaljevala. Prijav-
ljenih je še 36 govornikov. Vendar pa se v
vladnih krogih zatrjuje, da mora biti de-
bata v petek do večera zaključena, in iz-
vršeno glasovanje, da se ta zadeva spravi
čimprej z dnevnega reda.

— Beograd, 31. oktobra. Radi odgodit-
ve sej Narodne skupščine do petka je za-
vladalo v Beogradu skoraj popolno politi-
čno mrtvilo, ker je večina poslancev in mi-
nistrov odpotovala na svoje domove. Zato
v Beogradu niti včeraj niti danes ni bilo
nikakih dogodkov. Ministrski predsednik

Vukičević se je mudil včeraj ves dan na
lovu, danes popoldne pa je prišel šele okrog
10. v svoj kabinet ter je kmalu nato odšel
na dvor, kjer je bil sprejet v avdijenci. Z
dvora se je vrnil šele tik pred 12. uro. Na
vprašanje novinarjev, ali je morda ob tej
priliki predložil kralju v podpis ukaz o
imenovanju državnih podtanjnikov, je g.
Vukičević izjavil, da to vprašanje sedaj
sploh ni aktualno in je za enkrat odstavil o-
no z dnevnega reda.

Anketni odbor za preiskavo nerednosti
pri skupščinskih volitvah v Beogradu, ki je
v bihaškem okrožju je včeraj odpotoval v
Sarajevo, da na licu mesta vodi preiska-
vo. Odboru predseduje musliman dr. Beh-
men. V radikalnih krogih vlada precejšnje
vzburjenje, ker ima v anketnem odboru
opozicija skupno z Demokrasko zajednico
večino in ni dvoma, da bodo radikalni izgu-
bili oba anketirana mandata. Dr. Milan
Srskić, ki je bil na lečenju v Karlovih Va-
rih, se je včeraj zato naglo vrnil v Saraje-
vo, da prisostvuje preiskavam anketnega
odбора.

Ponesrečen atentat na predsednika grške republike

Dva strela v avto. — Predsednik samo lahko ranjen. — Aten-
tator baje komunist. — Izjemna cenzura za komunistične liste.
— Spopadi med komunisti in nacionalisti.

— Atene, 31. oktobra. Včeraj popoldne
je bil izvršen na predsednika grške republi-
ke Konduriotisa atentat, ki pa se ni posre-
čil. Konduriotis je le lahko ranjen in je
izven vsake nevarnosti.

Predsednik Konduriotis se je včeraj
okrog pol 10. popoldne pripeljal v avtomob-
ilu pred mestno hišo, kjer se je vršil
kongres grških mest. Čim se je avto usta-
vil, je stopil k avtomobilu okrog 90 let star
mož in nenadoma oddal na predsednika dva
strela iz samokresa. K sreči so bile šipe
avtomobila zaprte. Zato je krogla najprej
razbila šipo ter nato odskočila v levi kot
avtomobila. Druga krogla se je odbila na
okenskem oboju in je zadela Konduriotisa
v desno senco.

V hipu se je zbrala okrog avtomobila
masa ljudi, ki so planili na atentatorja Na-
padalec je skušal v prvem hipu pobegniti.
Vendar so ga takoj pobili na tla in bi ga
bili linčali, da ga ni policija še pravočasno
rešila in odpeljala v zapor. Konduriotis je
bil ves krvav in se je sprva domnevalo, da
je dobil težje poškodbe.

Odpeljali so ga takoj v univerzitetno
kliniko, kjer ga je preiskal slučajno na-
vozni dekan medicinske fakultete in ga ob-
vezal. Preiskava je ugotovila, da je rana
na desni senci, izvirajoča od krogla, dočim
je ostala kost nedotaknjena. Na obrazu in
po rokah je dobil Konduriotis več lažjih
ran od razbitih stekla na oknu. Po prvi
zdravniški pomoči je odšel predsednik v
svoj urad, kjer so ga pričakovali člani vla-
de in mu čestitali k srečni rešitvi.

Atentator se zove Zafori Groussios. V
Atene je dopotoval dne 18. t. m. iz Larise.
Nastanil se je v nekem malem atenskem
hotelu. Že večkrat so ga opazili v bližini

vladne palače, vendar pa ni nikdo sumil,
kake namene zasleduje. V hotelu, kjer je
stanoval, so našli v njegovi sobi razno ko-
munistično literaturo, vendar pa atentator
sam zanika, da bi imel kakoršnekoli zveze
s komunisti. Zato je bila uvedena tudi pre-
iskava ali ni morda atentator v zvezi z
monarhisti ali pa pangalisti, ki v zadnjem
času znova razvijajo živahno akcijo za
povratak generala Pangalos.

Pojavlja se tudi sum, da je atentator
slaboumen Preiskava je ugotovila, da aten-
tator v Atenah nima nikakih osebnih znan-
cev.

Takoj po atentatu je bila sklicana seja
ministrskega sveta, ki je trajala nad 3 ure.
Kakor se izve, je vlada razpravljala o ukre-
pih, ki naj jih podvzame v zaščito reda in
pobijanje komunizma. Po seji je bil izdan
komuniké, v katerem se med drugim ob-
javlja, da je uvedena za vse komunistično
orijentirane liste izjemna cenzura. Komu-
nistični voditelji so stavljeni pod strogo po-
litijsko nadzorstvo. Protestne shode, ki so
jih sklicali komunisti proti tem ukrepom
vlade, je oblast zabranila.

Atentat je izzval v Atenah splošno ogor-
čenje. Zvečer so se vršile po mestu velike
manifestacije. V predmestjih je prišlo do
spopadov med nacionalisti in med komuni-
sti ter je moralo na več krajih intervenirati
vojaštvo. O atentatu samem je bil izdan ko-
muniké, v katerem se naglašja, da rane niso
nevarne in da bo predsednik Konduriotis
nemoteno vršil svoje posle.

— Atene, 31. oktobra. Predsednik Kon-
duriotis je bil danes popoldne operiran na
čelu, kjer je dobil od drobec razbite šipe
večjo rano. Atentatorja so zasliševali vsi
noč. Vstrajno zanika, da bi imel kake sou-
deležence.

Izbruh nemirov v Rumuniji

— Budimpešta, 31. oktobra. Po razbur-
jenju, ki je zavladovalo zadnje dni po vsej
Rumuniji, so izbruhnili tekomi petka in so-
bote skoraj po vsej državi večji nemiri. Vsi
policijski in žandarmerijski organi od Or-
šove do Kišenjeva so noč in dan na nogah,
da zaduše vsako akcijo karolistov, kojih
tabor od dne do dne bolj narašča. V vsej
državi je uvedena najstrožja cenzura. Hišne
preiskave se vrše na veliko in nikdo ni si-
guren, da ga policija sredi noči ne vrže iz
postelje in odvade v zapor. Cenzura nad fa-
sopisjem se izvaja z vso strogostjo. (Opo-
zarjamo, da je vest madžarskega izvora in
da jo je zato treba presojati zelo skepti-
čno. Op. ur.)

— Bukarešta, 31. oktobra. Za jutri je
sklican v Alba Juliji velik shod Narodne
seljaške stranke. Zadanje dni so razširjene
vesti, da namerava vlada ta shod prepove-
dati. Te vesti pa so izzvale v javnosti tako
veliko nezadovoljstvo, da si vlada sedaj te-
ga ne upa storiti, pač pa je podvela vse
mere, da eventualne nemire takoj zaduši.
V to svrhu je bilo izdano povelje, da mora-
jo biti dne 1. novembra vse rumunske gar-
nizije v strogi vojni pripravljenosti.

Zopet nov incident z Italijo

Skopje, 31. oktobra. Včeraj zvečer
se je vršilo v francosko-jugoslovenskem
klubu predavanje nekega francoskega
potujočega profesorja, ki se je v svojem
predavanju dotaknil tudi italijanske zu-
nanje politike in ugotovil njene poteze
in akcije. Med odmorom je italijanski
konzul v Skopju zahteval od prireditel-
jev, da zabranijo govorniku vsako na-
daljnjo izjavo o Italiji. Ko je občinstvo
izvedelo za ta korak italijanskega kon-
zula, je ogorčeno protestiralo proti tej
drznosti in zahtevalo, naj se konzul ta-
koj odstrani iz dvorane.

Beograd, 31. oktobra. Danes do-
poldne je posetil italijanski poslanik ge-
neral Bodrero zunanega ministra dr.
Marinkovića in protestiral pri njem ra-
di sročnega incidenta v Skopju.

VELIKA ŽELEZNICA NESREČA V ITALIJI

— Rim, 31. oktobra. V bližini Barija sta
trčila drug ob drugega dva osebnega vlaka.
Izpod ruševin so potegnili 6 mrtvih in 30
težko ranjenih. Večje ali manjše poškodbe
je utrpelo 80 oseb.

Zaključek volitev v Zbornico TOI

Včeraj je osebno glasovalo devet volilcev. — Skupno je bilo
oddanih 19.000 glasov. — Začetek skrutinija. — Rezultat bo
znan šele koncem tedna.

V mali posvetovalni dvorani Zborni-
ce za TOI se je včeraj sestala volilna
komisija, da izvede končni volilni akt.
Komisija je pod predsedstvom višjega
sod. svetnika g. Levičnika poslovala od
8. zjutraj do 14. popoldne. Ves ta čas je
prišlo osebno volit le 9 volilnih upravi-
čencev, od katerih so baje 4 glasovali
za listo g. Jos. Rebeka, a 5 za listo g.
Ivana Ogrina. Kot predstavnik liste sta-
novskih obrtniških organizacij je funkci-
njen nosilec g. Josip Rebek, kleri-
kalno Ogrinovo listo pa je zastopal te-
sarski mojster g. Fran Pust.

Celokupno število volilnih upravi-
čencev v obrtnem odseku Zbornice zna-
ša 25.523. Kakor je komisija ugotovila,
je bilo na njo odposlanih po pošti 19.079
glasovnic, tako da je skupno glasovalo
19.088 obrtnikov. Komisija je snoči za-

ključila svoj posel z ugotovitvijo števila
oddanih glasovnic. Danes ob 9. dop.
je volilna komisija pričela z odpiranjem
in sortiranjem glasovnic. Delo je trajalo
do 13. ter se popoldne nadaljuje.

Kakor nam poročajo, prihajajo v
Ljubljano še vedno po pošti glasovnice,
ki pa se v smislu volilnega reda ne mo-
rejo več vpoštevati. Večina glasovnic je
prišlo iz raznih krajev ljubljanske in
mariborske oblasti do sobote, skupaj
nekaj nad 13.000, včeraj pa je prislo
na komisijo še okoli 6000 glasovnic.

Danes do 13. je volilna komisija pre-
gledala in prekontrolirala 2270 glasov-
nic. Baje je med njimi precej takih, ki
jim komisija odreka veljavnost. Kakor
se računa, bo komisija končala svoje
delo šele v petek ali soboto.

Občinske volitve v Kočevju

Občutno nazadovanje klerikalcev. — Od prejšnjih 7 mandatov
so obdržali samo še 3. — Kočevje po svoji večini slovensko
mesto.

Kočevje, 31. oktobra. Včeraj so se
vršile volitve v občinski svet mesta
Kočevja. Klerikalci in Nemci so doživeli
občuten poraz. Od 589 glasov so dobili
klerikalci le 68 glasov in so nazadovali
od zadnjih občinskih volitev za več kot
polovico glasov, od oblastnih volitev pa
za tretjino glasov. V prejšnjem občins-
kem svetu so imeli 7 odborniških mest.
Sedaj pa so obdržali samo še tri.

Gospodarsko-delavska lista z nosil-
cem dr. Sajovicem je dobila 259 glasov
in 11 mandatov.

Nemci so narastli za tretjino glasov
in so dobili 208 glasov ter 9 mandatov.

Lista SDS z nosilcem dr. Rajhom je
dobila 54 glasov in 2 mandata.

Klerikalci in Nemci, ki so najintim-
nejši zavezniki, so mislili, da bodo do-
bili dvetretjinsko večino, pa še navadne
večine niso dobili, ker so dobili skupno
le 12 mandatov, dočim znaša napredna
večina 13 mandatov.

Ako pa upoštevamo, da so dobili
Nemci od 589 glasov le 208, slovenske
stranke, včevštev klerikalce pa 381 gla-
sov, torej za 173 več, je povsem jasno,
da je Kočevje po svoji ogromni večini
slovensko mesto.

Katastrofalen vihar v Angliji

V petek in soboto so besneli nad Anglijo in Irsko strahoviti
orkani. — Potopilo se je mnogo ladij, porušene so cele nase-
bine; tudi človeških žrtev je zelo mnogo.

— London, 31. oktobra. Minuli pe-
tek in soboto je vladalo nad Anglijo in
Irsko strahovito neurje, ki je povzročilo
ogromno škodo. V grofiji Mayo v
zalivu Lagan je vihar prevrnil dve la-
diji, pri čemer je utonilo 10 oseb. V
raznih pristaniških mestih je vihar po-
metal mnogo ljudi v morje. Po dose-
danih vesteh je zahtevala katastrofa
nad 60 človeških žrtev. Med Irsko in
Anglijo so bile prekinjene skoraj vse
telefonske in brzojavne zveze, ki so
jih šele danes vzpostavili. V Fledwoo-
du je vihar porušil 1200 hiš.

— London, 31. oktobra. Povodno
strahovite nevihte, ki je divjala v so-
boto, je poginilo pri Ga'wayu okrog 40
ribičev. Katastrofa je daleko večja kot
so poročale prve vesti. Vihar je razbil
veliko število ribiških ladij, ki so se

nahajale blizu obrežja. Kljub temu se
ribičev ni posrečilo, da bi se rešili.
Mnogo ladij se je ponesrečilo tudi na
irski obali. Ob obali je polno razbitih
ladij in pogreša se veliko število mor-
narjev. O človeških izgubah se poroča
od povesod; rešene ladje so premagale
nadčloveške napore, da so rešile vsaj
nekoliko ogroženih ladij. Obrežna me-
sta v severnem Walesu so težko pri-
zadeta. Posebno veliko škodo je na-
pravil vihar na cestah in železnicah, ki
so na več mestih razrušene, tako da je
promet oviran ali celo ukinjen.

Veliki viharji tudi v Braziliji.
Rio de Janeiro, 29. oktobra (bz). V dr-
žavi Mato Grosso je divjal strahovit
klon, ki je opustošil cele pokrajine in po-
rušil veliko poslopj. Ubityh je bilo 20 oseb.

Fašistovski praznik

— Rim, 31. oktobra. Včeraj se je vršila
v vsej Italiji svečana proslava pete ob-
letnice fašističnega pohoda na Rim. V Ri-
mu se je vršila velika parada črnostroj-
nikov. Pred Mussolinijem je defiliralo 20.000
članov fašističnih legij iz Rima in okoli-
ce. V vseh mestih so se vršila velika zbo-
rovanja, na katerih so govorili delegatje
iz Rima. Na vseh manifestacijah je bil pre-
čitan Mussolinijev manifest. Proslava je
bila združena z otvoritvijo nekaterih no-
vih železniških prog ter drugih javnih
zgradb.

KOMUNISTIČNA AKCIJA NA PORTUGALSKEM

— Lizbona, 31. oktobra. Policija je are-
tirala več članov tukajšnjega učiteljskega
društva. Obdolženi so, da so vršili med šol-
sko mladino komunistično propagando. V
mestni dvorani so našli v soboto tik pred
sejo občinskega sveta veliko bombo, ki bi
v slučaju eksplozije poglala v zrak vse po-
slopje.

RUSIJA NA RAZOROŽIT- VENI KONFERENCI

— Berlin, 31. oktobra. »Asien-Osteuropa-
Dienst« poroča iz krogov sovjetskih diplo-
matov, da je sovjetska vlada sklenila, da
se udeležijo ženevske razorožitvene konfe-
rencije, ki bo sklicana prihodnje leto. V Že-
nevo bo odposlan sovjetskih vojaški stro-
kovnjak kot opazovalec.

Katastrofa „Mafalde“

— London, 31. oktobra. Vkljub dejstvu,
da je preteklo že 6 dni, odkar se je parnik
»Principessa Mafalda« potopil, še vedno
ni objavljena lista ponesrečencev in po-
grešancev. Tozadevna poročila si naspro-
tujejo. Dočim zatrjuje parobrodna družba,
da se izmed potnikov ni nihče ponesrečil,
poročajo iz Ria de Janeiro, da pogrešajo
296 oseb. Angleška zavarovalna družba se
brani izplačati zavarovalnino, ker hočejo
preje dognati, ako je bil parnik »Principessa
Mafalda« sploh uporaben za plovbo na vi-
sokem morju. Razburjenje med prebival-
stvom v Italiji traja še nadalje. Urade pa-
robrodne družbe »Navigazione genera-
le Italiana« oblegajo velike množice, ki
zahtevajo vesti svojih, ki so potovali z
»Mafaldo«.

SMRT ČRNOGORSKE PRINCESE

— Antibe, 31. oktobra. Danes zjutraj je
umrla v tukajšnjem sanatoriju bivša črno-
gorska princesa Vera, sestra italijanske
kraljice. Princesa Vera je že več let bole-
hala in je bila pred kratkim operirana.
Operacija pa ni uspela.

KATALONSKA ZAROTA

— Pariz, 31. oktobra. Katalonski zarot-
niki, ki so pripravljali prevrat v Španiji, so
razpoglagali z več milijoni franki, katere so
zbrale španskokatalonske revolucionarne
organizacije.

Trnjeva pot kronskih vpokojencev

Za dosego cele pokojnine je bila potreb-
na za kronske upokojence, bodisi za uradni-
ke, služitelje, pogodbene dnevnikaarje, po-
možne uradnike in pomožne sluga, 40letna
službena doba.

Uradniki z akademskimi študijami ali dru-
gimi strokovnimi izpiti, so bili dolgo vrsto
let brezplačni praktični ali avskultanti.
Zgodilo se je prav pogostokrat, da je kak
uradnik dosegel stalno nameščenje šele po
šestih, desetih letih v 11., 10. ali 9. činov-
nem razredu, kadar mu je po vrstnem redu
napravil prostor njegov prednik. V tem činu
se je moral zadovoljiti z uvrstitvijo na zad-
nje mesto. Povišice so se vršile šele po do-
vršenih petih, štirih in v zadnjem času treh
službenih letih, in to samo dvakrat. V višjo
službeno stopnjo je bil pomaknjen, če je
imel dobro kvalifikacijo in posebno srečo
večinoma šele po 10. letih službe nižje kate-
gorije.

Pogodbene dnevnikaarje, pomožni uradniki
in sluga so dobivali večinoma pišle dne-
vice, večji del brez pravice do pokojnine.
Šele zadnje čase so dobivali »milostno po-
kojino« ali pokojnino pomožnih uradnikov
iz posebnega zanje ustanovljenega pokojni-
skega zaklada, v katerega so sami prispe-
vali. Če se je pomožnemu uradniku s pre-
pisanimi izpiti posrečilo, da je postal slučaj-
no državni uradnik, je bil nastavljen na
zadnje mesto uradnikov dotične kategorije,
napredovanje pa se je vršilo sliho kakor
že zgoraj omenjeno.

Pomožni sluga so postali le redko defi-
nitivni ter se jim je začasna služba le mi-
lostnim potom vstela v službeno dobo ali
pa radi pozneje razglašeni neredb. Njihov
va uvrstitev se je izvršila na zadnje me-
sto in temu primerno je bilo tudi njihovo
napredovanje v dotični kategoriji.

Kronski upokojenci do zadnjega časa ni-
so imeli v svoji službi nobenih počitnic
ter so upravljali svojo naporno in odgo-
vorno službo ob delavnikih in prav tako
ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. vsi
brez izjeme. Popoldanska služba je tra-
jala ob delavnikih od 14. do 18.; če pa so
se pojavili zaostanki, so se podaljšale
uradne ure še za eno ali dve uri, ne da bi
bili za te nadure še posebej plačani.

L. 1921 so aktivnim državnim uslužben-
cem prevedli kronske plače v dinarske,
upokojence pa popolnoma prezli. Radi te-
ga bi bilo želeli, da se vsaj začasno pre-
vedejo v cellem obsegu vsem tem upoko-
jencem njihovi kronski prejemki v dinar-
ske. Še bolj pravično bi bilo, če bi preje-
mali enake plače kakor njihovi poznejši
vrstniki z enako službeno dobo in enakim
opravljanjem službe. To pa zlasti radi te-
ga, ker sedanji aktivni uslužbenci in novo-
upokojenci niso plačevali zadnjih deset let
nobenih prispevkov v pokojninski sklad.

Kronski upokojenci z nad 40-letno državno
službo.

NOV TUTANKAMEN

— Berlin, 31. oktobra. Glasom poročil iz
Londona je znani raziskovalec Azije, ruski
univerzitetni profesor Kozlov odkril v bli-
žini mesta Kakakota grob Cingiskana. Trup-
lo je shranjeno v ogromni, še dobro ohran-
jeni krsti. Kakor se zatrjuje, je v krsti še
mnogo več zakladov, kakor pa so jih našli
v krsti egiptovskega kralja Tutankhamena.

MAKS HARDEN UMRL

— Berlin, 31. oktobra. V Montani v Švici
je umrl znani nemški publicist Maks Har-
den, ki je bil vspešno nepomirljiv nas-
protnik nemškega kajzerizma.

Samo še danes ob: 4., pol 6.,
pol 8. in 9.

Palace

z najelegantnejšo damo Pariza HU-
GUETTO DUFLOS in LEONOM
BARY.

Elitni Kino Matica.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Efekt: 7% invest. posojilo 1921 88.75,
2½% vojna škoda 395, Ljubljanska kreditna
135, Pralbediona 890—895, Trboveljska 480
Vevče 135—136.

Devize: Berlin 13.56—13.57 (—), Cu-
rih 1094—1097 (1095.5), Dunaj 8—8.03
(8.015), London 276.65 bl., Newyork 56.64—
56.84 (56.74), Praga 168—168.80 (168.40),
Milan 309.125—311.125 (310.125)

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 276.25—277.05, New-
york 56.636—56.836, Pariz 222.25—224.25,
Milan 309.46—311.46, Curih 1094—1097,
Berlin 135.5—135.85, Dunaj 800—803, Pra-
ga 168—168.80.

Efekt: Celjska 164 d, Ljubljanska
kreditna 135—135(135), Stavbna 56 d, Sešir
104 d, Kreditni zavod 160 d, Vevče 133 d,
Ruše 275—285.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: London 25.25125, Newyork 518.5,
Pariz 20.355, Milan 28.335, Berlin 123.80,
Beograd 9.1376, Praga 15.365.

Demoralizacija v SLS

«Moje kraljestvo ni od tega sveta». — Laž klerikalni bog. — Vlada mamonizma v SLS. — Idejni razkol v klerikalni stranki. — Voditelje SLS bo ubila lastna nemoralnost.

Nedeljski «Slovenec» je smatral za potrebno citirati nekaj besed iz evangelija. Ne bi bilo napačno, če bi to storil večkrat, ker bi brez dvoma v enem ali drugem svojih pristaših včasih izsilil vprašanje, ali res živi po naukih evangelija. Med drugim navaja iz evangelija Jan. 18. 33—38, da je Jezus rekel: «Moje kraljestvo ni od tega sveta; ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki bojevali, da bi ne bil izročen Judom; tako pa moje kraljestvo ni od tod».

Kaj niso te besede huda obsodba vseh tistih, ki se danes imenujejo božje namestniki, pa se bore za kraljestvo tega sveta ter kupčujejo z vero in verskimi sredstvi za posvetne cilje in namene svoje politične stranke?

Ali se Kulovec, Gabrovski in drugi njihovi tovariši, ki se jim je javno očitala in dokazala laž, pa se niso upali tožiti, bore za božje kraljestvo ali za kraljestvo tega sveta? Evangelij namreč tudi pravi, da je Jezus rekel: «Prišel sem za to na svet, da spričam resnico». In glejte, božja namestnika dr. Kulovec in Gabrovšek nista dopustila, da bi se spričala resnica, če tudi je ljubljanski škof nekoč izjavil, da morajo po sklepah katoliških shodov nehoteno storjeno krivico ali laž popraviti. Seveda je res, da škof ni povedal, ali je po teh sklepih treba popraviti tudi «hoté» storjeno krivico, vendar pa to ničesar ne izpremeni na delu, da so tisti, ki so odgovorni za klerikalno ali takozvano katoliško časopisje, pustili, da je zlasti v letošnjih volilnih bojih povsem neovirano lagalo o političnih nasprotnikih in jim na nesramen način kradlo osebnost. Ali naj še posebej spominjamo na Gabrovščekove rdeče letake pred skupščinskimi volitvami, da so v Kazini demokratski živinski pretepali delavce in invalide, in pa na njegovo lažljivo trditve v «Slovenec» za občinske volitve, da so demokratski v Zvezdi do nezvesti pretepali nekega invalida?

«Vse prenoviti v Kristu» vzklika «Slovenec». In ljudje, ki pravijo, da je treba vse javno življenje voditi v skladu z verskimi načeli, so poslali na ljubljanski magistrat za to prenavljanje — gg. Pusta in Pirca. Sedaj pošiljajo tla Jarca. In v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo pošiljajo v smislu teh načel Ogrina, Ložarja in njim slične strokovnjake.

In da se to prenovljenje čim prej izvrši, so se naši klerikalci združili z najboljšimi korumpiranimi elementi v državi in ob vo-

litvah so sklepali kompromise s prenosilnimi frimazoni.

V klerikalni stranki so prevladali mamonisti, ki jim je vera samo «kšif», ki so prodali Krista — Judom, da govorimo z evangeljskimi besedami. Ne želja po razširjanju krščanskih načel, ampak želja po oblasti jih je obvladala. Načela, program, nesebično delo za ljudstvo, krščanska ljubezen, morala, resnica itd. vse to je postojeno v stran, glavno je, da se posamezniki priklopijo do oblasti in moči.

Res je, da jih je tudi v SLS mnogo, ki dobro mislijo. Ti pa so potisnjeni v stran in nimajo v njej nobene besede. Mnogi so, ki verjamejo frazam klerikalnih voditeljev in menijo, da delajo prav, ako jih podprajo. Te je preslepilo znano načelo, da namen posvečuje sredstva.

V SLS, ki je vzela v Sloveniji krščanstvo v zakup, obstoja idejni razkol, ki kljub vsemu narašča od dne do dne in ki ga pridige v «Slovenec» ob gotovih prilikah o nalogah krščanstva ne morejo in ne bodo moge odpraviti, ker so v direktnem nasprotju z dejanji onih, ki jo vodijo.

Trenutno je boj s SLS prav zato težak, ker je njeno delo postalo popolnoma breznačelno. Kar trdi danes SLS, jutri ta, kar ji je danes sveto, je jutri proklet. Z neodkritim, zahrbtnim sovražnikom je boj vedno težak. Toda prav ta breznačelnost njenih voditeljev, njihova dvoiličnost in neodkritost, neskladnost njihovih besed z dejanji bodo vzrok čim prejšnjega propada klerikalne stranke. Vsaka nemoralnost se mašuje sama nad seboj.

Narod naš je zdrav in prej ali slej bo spoznal, da so klerikalni voditelji le volkovi v ovčji koži, ki jim je lastni blagor prvo na svetu. Če bi jim bil svet nauk, da božje kraljestvo ni od tega sveta, bi ga sami najprej izpolnjevali in se ravnali po njem, ne pa ga samo pridigovali drugim. Prepustili bi ljudstvu, da samo odločuje o svojih posvetnih potrebah in mu ne bi vsiljevali svoje diktature. Svoje delo bi posvetili pred vsem moralni vzgoji ljudstva in mu ne bi dajali za lastno lažljivost in korumpiranost slabih zgledov. Resnično krščanstvo ni identično s klerikalizmom.

Z naraščajočo prosveto našega ljudstva, ki bo z njo postalo zmogljivo misliti z lastnimi možgani, bo razkrinkana njihova hianavščina, bo propadlo njihovo kraljestvo tega sveta in bo prišlo tudi «prenovljenje v Kristu».

Kdor hoče dobro našemu ljudstvu, mu bo v smislu te resnice odpiral oči!

govno truplo čez dva dni vrgele na breg Dunav. Pismo je pisal mizarški pomočnik Stojan Janković. Njegova žena Anka je prosila policijo, naj poiščejo njenekega Stojana, ker je mogoče, da je še živ in zdrav. Uradnik je opozoril vse stražnice ob obali Dunava, naj pazijo na mladega mizarja, ki hoče skočiti v Dunav. Žena je dan za dnem hodila na policijo in poizvedovala po Stojanu. Ker ga niso našli živega, so čakali, da ga vrže reka na suho. Pa tudi tega niso dočakali. Med tem je pa odšel na Dunaj neki Mika Stevanović. V neki predmestni kavarni je zagledal moža, ki je bil zelo podoben Stojanu. Govoril je nemško. Z družbo, v kateri je popival, se je pa nenadoma spril in nekoga prav po domače v srbskem jeziku opsoval. Mika je bil prepričan, da je to «utopljenec» Stojan in ga je nagovoril. Ta mu je pa v nemščini začuden odgovoril, da ga ne pozna. Kmalu na to je izginil iz kavarne. Miko je obvestil o tem ženo Ano, ki jo je vest o «utopljenju» na Dunaju prijetno presenetila. Ker se med tem ni omožila, je sklenila odpotovati na Dunaj in poiskati svojega Stojana.

Včeraj zjutraj je prejel kriminalno redarstvo v Zagrebu brzojavko, da so aretirali znanega defraudanta Roberta Blažiča. Poročali smo že, kako je Blažič ponesrečen nad 300 tisoč Din in nato pobegnil s svojo ženo Terezijo v Bakar in dalje na Reko. Zadnja vest o njem je bila, da se je odpeljal v avtomobilu z Reke proti Trstu. Tako je Blažič izdal smer svojega bega. Hotel je v Gorico, ki je njegov rojstni kraj. Na begu je Blažič zapuščal sledove, kakor zacej pozimi v snegu. Kjer se je ustavil in nastanil, se je podpisal kot Robert Blau, njegova žena pa se je podpisala s svojim polnim imenom Rezika Živković. To je bilo vsakemu, tudi najbolj nerodnemu policiju jasno, da sta to Blažič in njegova žena. Blažiča in ženo so italijanske oblasti aretirale blizu Gorice. Ker je Blažič italijanski podanik, ga bo sodilo italijansko sodišče, njegova žena Terezija bo pa izročena našim oblastim.

Na dan vseh vernih, duš se vsakdo spominja umrlih svojcev. Že dan preje odidejo na pokopališče, da urede grobove in počasti njihov spomin. Med številnimi drugimi, se je napotila na grob svojega moža tudi Terezija Oklopčiča, 67letna starica, rodom iz Klanjca. Odsli je v spremstvu svoje prijateljice, tudi neke starke na zagrebško pokopališče Mirogoj. Menda niti slutiti ni, da je to njena zadnja pot in da obišče poslednjkrat pokopinega na pokopališču. Vse veliko bolest onih, ki imajo svoje najdražje na pokopališču, more občutiti le tisti, ki je doživel to nesrečo, da mu najdražji počiva v hladni zemlji. Zato je tudi srce starke Terezije kravalo od bolečin, ko se je počasi pomikala včeraj proti Mirogoju. Bogve, koliko lepih in grenkih spominov je obujala v svojem srcu, ko se je bližala grobu svojega moža. Bogve, koliko solz je prelila med potjo. Spomnila se je svoje srečne preteklosti, občutila je tužno sedanjost in ni je mogla preboleti. Zato je pred pokopališčem omahnila v roke svoje zveste prijateljice in izdihnila pred grobom pokojnega moža. Njeno truplo so prenesli v mrtvašnico na Mirogoju.

Šaljapin se hoče ločiti

Berlinski listi poročajo, da se namerava sloviti operni in koncertni pevec Fedor Šaljapin v kratkem ločiti od svoje žene. Šaljapin je poročen z bivšo italijansko balerino Tornaglievo. Zakonca se zadnje čase nista razumela in posledica je bila, da je Šaljapin te dni vožil tožbo za ločitev zakona. Šaljapin je pripravljen plačati ženi 300 dolarjev mesečne odškodnine okoli 17.000 dinarjev.

Iz poročil nemških listov je posneti, da je tudi žena pristala na ločitev in

Sport

Prvenstvene tekme LNP

Primorje : Slovan 13 : 0 (4 : 0).

Včerajšnja nedelja je bila za Slovana črna dan. Dopolodne je njegovo rezervno porazila primorska s 13 : 0 in da ne bo zamere, jim je sledilo tudi prvo moštvo, katerega je prva garnitura Primorja odpravila istotako s 13 : 0. 26 golov v enem dnevu to je vsekako hudo moralni udarec za klub. Mnenja smo, da mora Slovan posvečati več pažnje intenzivnemu treningu glavna stvar pa je vprašanje vratarja. Sedanji vratar Slovana je preigan in ne spada več v prvo moštvo. Na njegov rovaš je slo namreč včeraj najmanj pol tucata golov na drugi strani je pa res, da je bil vratar radi nesigurnih branilcev v sila neugodnem položaju, opaziti je bilo pomankanje zanesljivega beka Flaka. Cemu ta igra, ki je stebel Slovanovega moštva, ni nastopil, ni znano.

Primorje je igralo prav lepo in kombinacijsko prvotnost, in je s Slovanom razmeroma lahko opravilo, kar prča že rezultat sam. Ugaal je zlasti napadalni kvintet, ki je v drugem polčasu izkoristil sleherni priložnost. Odlučno je bilo desno krilo. Čehovin in Uršič, v krilski vrsti pa Slamič Obramba na mestu, rezervni vratar pa sploh ni imel posla. Z včerajšnjo tekmo je dosegel Primorje enako številno točk kakor Ilirja le da je odigralo še eno tekmo več. Tekmo je v obojestransko zadovoljstvo sodil dobro g. Deržaj.

II. razred

Svoboda — Krakovo 3 : 2.

Tekma Svoboda : Krakovo ni bila na višku in sta igrali obe moštvi tipično prvenstveno. Vsekakor je Svoboda zaslužila zmago, ker je imela več od igre. Tekmo je zadovoljivo sodil g. Pevalšek.

Reka — Panonija 7 : 0.

Tudi tekma Reka : Panonija ni nudila posebnega užitka. Priznati pa se mora, da je Reka tehnično najboljši drugorazredni klub. Ima tudi lepo skupno igranje in baš ta ji je pripomoček do levega uspeha. Panonija manjka sistema in skupne igranje. Sodi je dobre g. Setina.

Hazensko prvenstvo Jugoslavije

Concordia — Ilirija 12 : 8 (4 : 4).

Včerajšnja finalna prvenstvena tekma za ponosni naslov prvaka države je končala z zmago zagrebške Concordije. Zmaga Concordije je bila sicer zaslužena, toda izvojevana je bila deloma s pomočjo sodnika. G. Munder je s svojo krivično prisojjo 8. gola proti Iliriji, katerega ni nihče na igrišču opazil, skrajno deprijmoče vplival na igralke Ilirije in spravil družino iz koncepta. O tem priča dejstvo, da sta si bili do takrat družini popolnoma enakovredni in je imela Ilirija celo več od igre. O za-devi bo gotovo razpravljali še hazenski sive, zato se za enkrat vzdržujemo podrobne neje kritike.

Družini sta nastopili v sledečih postavah: Concordia: Gršetič, Klavdij, Flik, Tonković I., Znidaršič, Tonković II., Bobinski. — Ilirija: Jermol I., Šaplj, Tratnik, Zupančič, Jermol II., Bernik, Privšek.

Igra je bila prav lepa in temperamentna, napeta do skrajnosti. Obe sta igrali skrajno požitljivo. Concordia skoro preveč ostro. Prvi polčas je bila Ilirija znatno boljša in je poslala nebroj bomb na gol, famozna Gršetič v голу pa je ubranila vse. Tudi drugi polčas je Ilirija streljala več na zagrebški gol nego Zagrebčanke na našega, toda Jermolova, ki je bila očitno indisponirana, je zelo zaostajala za svojo zagrebško kolegino. Krivdo na porazu Ilirije nosi poleg tega deloma tudi Zupančičeva, ki ni mogla držati v šahu Bobinske, nevarnega krila Zagrebčank. Concordia je imela najboljšo moč v vratarici, v Flikovi in v desnem krilu, Bobinski.

V šesti minuti je dosegla Jermolova prvi gol. Bobinska je takoj izenačila. Nato do-seže Concordia iz prestopa drugi gol, v 15. minuti pa Bernikova izenači. V 20. zviša Privškova na 3 : 2. Tonkovičeva je ble-sirana in mora z igrišča, vendar Concordia kljub temu izravnava. V 26. minuti zviša Jermolova na 4 : 3, a Concordia izenači v 20. minuti po srednji napadalni na 4 : 4. V drugem polčasu pribori Bernikova v solopohodu takoj v prvi minuti zopet Iliriji vodstvo, toda že v 11. minuti Concordia izenači. Sedaj preide Concordia v vodstvo, toda Privškova v 10. minuti izenači na 6 : 6. Zopet doseže desno krilo Concor-

dije vodstvo za Concordijo, nato sledi kri-vično prisojeni gol proti Iliriji in razme-rje je 8 : 6 za Concordijo. Ilirija je iz koncepta in Concordia zabije deveti gol. Jermolova zniža v 20. minuti na 9 : 7, toda že minuto kasneje zopet obsedi žoga v mreži Ilirije. Concordia doseže nato še dva gola, a Ilirija enega, tako da je končni rezultat 12 : 8 v korist Concordije.

Finale za srednjeevropski pokal

Sparta — Rapid 6 : 2 (3 : 2)

PRAGA. 31. oktobra. Včeraj se je v Pragi odigrala finalna tekma za srednjeevropski pokal med Sparto in dunajskim Rapidom. Sparta, ki je bila v izredni formi, je zmagala v razmerju 6 : 2. Gole za Sparto so zabili v 17. minuti Kaga, v 12. minuti Sima v 15. minuti Veseljak za Rapid, v 32. minuti Silny za Sparto, v 33. Vesely za Rapid, v drugem polčasu pa v 14. in 20. minuti Patek in v 35. minuti Silny za Sparto.

Druge tekme

Maribor — Rapid 1 : 0.

Včerajšnja prvenstvena tekma Maribor : Rapid, ki se je vršila ob krasnem vremenu in je prisostvovala nad 800 gledalcev, je končala z zasluženim zmago Maribora. Maribor je bil tehnično boljše moštvo in je bil ves prvi polčas v premoči. Dosegel je proti koncu polčasa vodilni gol, v drugem polčasu pa se je vrgele na obrambo in je skušal držati rezultat. Rapid, podžgan od fanatične nemške publike, ki je skušala tudi vplivati s huroskimi kričanjem na sodnika, je kasneje sicer nekoliko prevladoval, toda ob trdni mariborski obrambi so se vsi njegovi napadi razbili. Proti koncu je prišlo na igrišču do izgreda. Publika videč, da bo Maribor zmagal je udrla na igrišče in hotela napasti sodnika ter mariborski igrače. Po dolgem prerkanju in nogajenju so končno razrešili kibici izpraznili igrišče in tekma se je nadaljevala. Rezultat pa je ostal neizpremenjen. Sodi je g. Vodišek iz Ljubljane.

ZAGREB: Prvenstvo: Concordia : Hask 3 : 2 (1 : 0). Derby : Železničar 0 : 0. V prvenstvu vodi Croatia, ki je v treh tekmah dosegla pet točk, a Hask v treh samo štiri.

BEOGRAD: Prvenstvo: Sokol : Slavija 2 : 0. Jedinstvo : BUSK 3 : 0.

SARAJEVO: Slavija : Sask 1 : 0.

DUNAJ: Prvenstvo: Admira : Sportklub 2 : 1. FAC : WAC 3 : 2. Hertha : Wacker 2 : 1. Vienna : BAC 5 : 0. Austria : Slovan 2 : 1.

BUDIMPEŠTA: Prvenstvo: Sabaria : FTC 3 : 1. Hungaria : III. okraj 3 : 1. Ujpest : Nemzeti 3 : 1.

Beleznica

KOLEJAR.

Danes Ponedeljek, 31. oktobra 1927; katoličani: Vuk; pravoslavni: 18. okt. Luka.

DANŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: «Palace».

Kino Dvor: «Tajnosti Orienta».

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta. Trn-koczy, Mestni trg.

Jutri: Bohinc, Rimska cesta; Levstik, Res-ljeva cesta.

Solnce zalde danes ob 16.51, vzi-de jutri ob 6.37 in zalde ob 16.49.

Sokol

— Vestnik sokolsky glasilo ČOS prinaša v 39. številki lep članek, ki je posvečen spomnu velikega jugoslovanskega Sokola, pokojnega generala brata Mike Kovačeviča.

— VIII. zlet poljskega Sokolstva se bo vršil prihodnje leto v večjem obsegu v Poznanju.

— Iz inozemskih telovadnih organizacij: Narodna švicarska telovadna zveza združuje v 1282 društvih 129.640 članov, med temi je 39.474 telovadcev. Ženskih telovadnih društev je 246 z 7059 telovadkami.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Pisane zgodbe iz naših krajev

Vojnega begunca je skrivala. — Utopljenec živi. — Blažič aretiran. — Na moževem grobu umrla.

V januarju 1. 1920 je prišel iz Mra-clina pri Zagrebu na dopust vojak Josip Galeković. Doma pri ženi mu je bilo tako všeč, da je prekoračil rok dopusta. Orožništvo ga je iskalo, a se je tako spretno skrival, da so ga našli šele meseca marca v omari v sobi njegove žene. Orožniki so ga izročili vojaški komandi, kjer je odslužil vojaški rok in odsedel kazen za prekoračenje dopusta. Orožniki so pa ovadili Josipovo ženo državnemu pravniku, ki je obtožil Jano Galekovič, Josipovo ženo in Baro ter Vido Galekovič, ki sta «stanovali skupno z Jano, radi prestopka proti javni varnosti. Vid trdi, da sploh ni vedel, da se je Josip vrnil od vojakov, ker ga nikoli ni videl in tudi njegova žena o tem ni nič pripovedovala. Jana je samo spala pri Galekoviču, gospodinjstvo je pa imela v neki drugi hiši. Tudi njena soba je bila popolnoma ločena od Galekovičevega stanovanja. Jana se pa zagovarja, da ni vedela, da je mož vojni begunec, ker ji je rekel, da je prišel na dopust. Priča Stjepan Galeković gostilničar v Mraclinu, je izpo-

vedal, da mu je Josip pokazal objavo za dopust, vendar mu je tudi sam rekel, da je rok že prekoračil. Begunčeva žena Jana je bila obsojena na 1 mesec zopora in pogojno na 1 leto, dočim sta bila Vid in Bara oproščena.

Često se na beograjski policiji jav-ljajo žene, ki solznih oči pripovedujejo, da so njihovi možje neznano kam izginili. V večini slučajev policija dožene, da je skrivnostno izginul še živ in zdrav in da gre za kako sleparijo. Pred dnevi je imela beograjska policija opraviti s slično rodbinsko zadevo, ki je ne-navadno zanimiva in značilna za pogre-sane. Nekega dne je prišla na straž-nico razburjena in objokana žena s pis-mom v roki. Solznih oči je policijskemu uradniku izjavila, da je njen mož ne-nadoma izginil in ji pustil poslovilno pismo, v katerem je bilo rečeno, da se je mož Stojan naveličal življenja in da gre prostovoljno v smrt. Ženo je tolažil, naj ne žaluje po njem in naj si izbere kmalu drugega moža, saj je mlada in lepa. Stojan je tudi napisal, da bo nje-

Vsaki na sodilne danes pri številu obiskovalcev grobov s tem, da vrže en komad poljubne novčаницe v nabiralnik.

Jean de la Hyre: 49

500

— Da.
— Dobro! Kdo ti je zapovedal izpu-stiti aretiranca?
— Častnik št. 13.
— Kdaj si ju izpustil in kam si ju skril?
— Deset minut prej, predno so me aretirali. Odvedel sem ju k neki pri-vatni hiši.
General Enone je pogledal na mi-zo, kjer je imel zabeležene vse dogod-ke tistega dne. Nato je vprašal višjega stražnika:
— Ali ima hiša GU 352 teraso in aeroplan?
— Da, general.
— Dobro!
Obrnil se je k drugemu redarju in zapovedal:
— Ugasniti vse luči v mestu in predmestjih.
Redar je hotel oditi.
— Počakajte! Dvignite tudi ma-gnetno steno. Ostanite pri magnetu, dokler vas ne pokličem.
— Razumem, general.
Redar je odšel.

Če bi mu pa mogel general Enone neopazeno slediti in videti njegov obraz, bi opazil zaničljiv nasmeh, ki je zaigral na redarjevih ustnicah. Po-licijski prefekt bi bil ogorčen nad tem, kako je redar izpolnil njegovo povelje.
Redar je stopil v stražnico, kjer je stal stražar v rdeči uniformi, in je sa-mozavestno zapovedal:
— Stražar št. 615, general je naro-čil ugasniti vse luči v mestu in pred-mestjih.
— Koliko časa naj bodo ugasnje-ne?
— Dokler ne dobimo od generala novega povelja.
Velika stražnica je bila zelo čudno opremljena. Pod stropom je gorelo pet ogromnih električnih obločnic. Na ste-nah so bile pritrjene marmornate plošče z ročaji. Pod vsakim ročajem je bila številka.
Dočim je stražar pritiskal na elek-trične gumbje in ročaje na nasprotni steni, je stopil redar k drugi steni in potegnil z vso silo za ročaj. Nekaj ča-sa je stal nepremično. Potem se je sklonil in ozrl pod levo roko na stra-žarja št. 615. Videč, da ga slednji ne vidi, je obrnil ročaj nazaj. S tem je bil tok, ki je dvigal magnetno steno, prekinjen. Tako je stal redar dotlej,

dokler stražar ni ugasnil vseh luči. Čim se je pa hotel obrniti, je redar zopet potegnil ročaj nazaj in zamrmral sam pri sebi:
— Tri ali štiri minute. Upam, da to za polot le mesta zadostuje.
Obrnil se je k stražarju in začel z njim govoriti.
V kabinetu generala Enona se je ta čas nadaljevalo zasliševanje paz-nika št. 368. Pod strahom groznih muk je povedal paznik vse, kar je vedel. Si-cer pa ni mogel mnogo povedati, ker je sam zelo malo vedel.
Po končanem zasliševanju je gene-rala namignil redarjem, naj odvedo paz-nika. Njegove ure so bile štete. Od smrti ga je ločila samo še pot od ge-neralovega kabineta do sobe, kjer je stal električni stol.
Obsojenca so pahnili v sobo, kjer je moral nekaj časa vdihavati s paro nasičen zrak. Nato so razbelili šest sten sobe z električnim tokom tako močno, da se je truplo nesrečne žrtve v neznosni vročini kmalu izpremenilo v prah, ki se je razpršil po sobi.
Poleg usmrtnice paznika št. 368 je general Enone odredil vse potrebno glede ponovne aretacije d'Albaniaca, Fortclusa in Leticija.
V kabinet so privedli novega are-tranca.

Bil je policijski uradnik št. 13 po imenu Holder. Spremljali so ga redarji z revolverji-strelami v rokah. Holder se je držal drugoče nego paznik št. 368. Štal je s ponosno dvignjeno glavo in zrl generalu Enonu naravnost v oči.
General ga je premeril od nog do glave in vprašal osorno:
— Vi ste torej pristaš Keliosa Ma-sčevalca?
— Da.
— Ali ste vi osvobodili d'Albani-aa in Fortclusa?
— Jaz.
— Kje sta zdaj ta dva gospoda in kje obe ženski. Leticija in Lidija?
— Ne vem. Upam, sta so že daleč.
— Zakaj upate? — se je začudil general.
— Zato, ker je Maščevalčeva volja taka. Zapovedal je osvoboditi jih iz vaših rok.
— Povejte nam vse, kar veste o Maščevalcu, o njegovih načrtih in de-lovanju. Pomnite, da je vaše življenje odvisno od vaše iskrenosti. Pošli-mo vas v Benetke, kjer postanete držav-jan beneške republike. Saj veste, kak-šno je tam življenje. Mislim, da vam bo ugajalo. Tako se iznebimo vas in dobimo vse informacije. Če pa ne boste hoteli odgovorjati na moja vpra-sanja, vas prisilimo z mukami, ki so

razvezale jezik tudi pazniku št. 368. Ko izvemo vse potrebno, vas odvedo v sobo smrti in vaše telo se izpremeni v prah. Izbirajte!
Med generalovim govorom se je Holder zaničljivo str-hljal. Obrnil se je nekoliko v stran in opazoval redar-ja, ki je držal v desnici revolver-strelo.
Komaj je general izgovoril besedo «izbirajte», je stopil Holder v stran, zgrabil z levo roko redarja za vrat in mu z desnico iztrgal revolver.
S strašnim orožjem v rokah je sko-čil Holder nazaj in pomeril v generala Enona.
Predno je pa sprožil, se je zgrudil mrtev na tla. Drugi redar ga je ustrelil v prsa.
Za hip je bilo vse tiho.
General Enone se ni zganil. Sedei je mirno v svojem naslanjaču in samo za spoznanje je prebledel. Ozrl se je na obzgoval lice policijskega častnika in zapovedal flegmatično:
— Odnesite ga.
Sam pri sebi je pa zamrmral:
— Kako neutrašen je ta Holder in njegovi tovariši! Koliko je okrog me-ne izdajalcev? Še dve sekundi, pa bi me bil Holder ubil. Drugi stopi na nje-govo mesto in ta najbrž ne bo zgrešil cilja.

Razbit shod hišnih posestnikov

Včeraj so nezadovoljneži razbili shod hišnih posestnikov v Ljubljani. — Kaj pravi Društvo hišnih posestnikov.

V veliki dvorani hotela »Uniona« se je včeraj ob 10. dopoldne vršil shod posestnikov. Za shod je vladalo po mestu in okolici veliko zanimanje, kar dokazuje tudi mnogoštevilna udeležba. Že v soboto so se po mestu razširile vesti, da pride na shoda do burnih obračunavanj med hinimi posestniki in stanovanjskim najemniki. V vodstvu shoda je zato vladala že pred otvoritvijo, precejšnja nervoznost, ki se je stopnjevala še med shodom, ki je dejansko trajal samo približno pol ure. Prve sedee so zavzeli stanovanjski najemniki, ki so se rekrutirali iz stanovanjskih delavskih organizacij.

Predsednik Društva hišnih posestnikov za Slovenijo g. Ivan Frelj je ob 10.30 dopoldne otvoril zborovanje med velikim hrupom in vzklikanjem. Ko je v svojem otvoritvenem govoru pozival na mir ter izjavil, da bo vsakdo, kdor bo zborovanje motil, odstranjen s pomočjo policije, je nastal v dvorani nemir. Nekateri so kričali: »bravo«, drugi pa so odgovarjali: »Ven s komunisti!« Nastalo je nato med posameznimi skupinami hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov parlamentiranje. Nato je za trenutek nastal mir, na kar je sklicatelj g. Ivan Frelj, ob katerega strani sta sedela vpokojeni šolski ravnatelj Ivan Nepomuk Jeglič in Simon Kmetec, pozdravil zastopnika Zbornice za TOI tajnika g. dr. M. Pretnarja, zastopnika Zveze industrije stavbnika g. Bričja in druge. Nato je začel g. Ivan Frelj govoriti o novem stanovanjskem zakonu. Izrekel je zahvalo predsedniku Društva hišnih posestnikov v Beogradu g. dr. Marinkoviču, kakor tudi zahvalo voditelju pariških hišnih posestnikov g. la Melou. Kritiziral je nato postopanje stanovanjskega sodišča in opravičeval dosedanja taktika Društva hišnih posestnikov. Taktika društva je bila usmerjena v pogledu na sedaj vladajoče socialne razmere. Ugotovil je, da se je v Ljubljani 95% najemnikov pobotalo s hišnimi posestniki in da v Ljubljani ne more nikdo ugovarjati proti povzvišanju najemnine.

Po tej izjavi je zavladalo v dvorani splošno ogorčenje. Culi so se klci: »Na

Zabjek! Pod kovanje pojdemo!« Govornik je ugotovil, da dr. Gosarjev zakon glede podaljšanja stanovanjskega zakona do 1. maja 1928. ni zadovoljil niti hišnih posestnikov niti najemnikov. Odbor Društva je storil vse in protestiral proti zakonu. Ko je govornik omenil nastop socialističnega poslance g. Petejana v Narodni skupščini, so najemniki priredili poslanec ovacije. Nekateri hišni posestniki pa so začeli ogorčeno protestirati ter so zahtevali, da se »boljše« viki odstranijo.

Ta čas je zaprosil potom vizitke za besedo g. Fr. Svetek. Otvoritelj shoda g. Frelj je skušal nato pozdraviti s zastopnika zagrebških hišnih posestnikov, a ni imel prilike izgovoriti njegovega imena, kajti v dvorani je nastal silen trušč. Najemniki so zahtevali, da dobi besedo g. Fr. Svetek. Predsednik shoda g. Frelj je zato zapustil govorniški oder in odšel. Nastal je mučen prizor. Čuli se medklci: »Kam je šel predsednik? Najbrže v Parizo!«

Odbornik Društva hišnih posestnikov g. Ivan Nepomuk Jeglič je nato med splošnimi ugovori in medklci zaključil komj pol ure trajajoče zborovanje.

V dvorano je nato prišla policija, ki je zborovalce potisnila na ulico.

Hišnim posestnikom!

Plačanci in razni drugi nepoklicani elementi so včeraj preprečili redno zborovanje na našem shodu. Ker tudi policija kljub prošnji ni hotela intervenirati in napraviti reda, je bilo nemogoče hišnim posestnikom dati pojesnila, ki so nujno potrebna glede na stanovanjske razmere po 1. novembu. Razgrajati so hoteli doseči, da bi shod zgleдал kot nekako nedostojna demonstracija hišnih posestnikov proti ministru socialne politike g. dr. Gosarju, kar se je takoj v začetku videlo, a se jim to ni posrečilo. Radi potrebnih pojasnil naj se posestniki oglasio v društveni pisarni. Demonstranti niso s svojim vpitjem ničesar dosegli, hišni posestniki pa bomo v kratkem zopet zborovali.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Naglasil je, da se Italijani silno motijo, če računajo, da vlada med nami separatizem. V obrambi naših narodnih interesov smo vsi eno, Italijani naj ne pozabijo Kobarida. Visa in nešteti drugi priki, kjer so lažni spoznali silo našega naroda. Dalmatinski mornarji bodo zopet pokazali, kdo so, ko bo treba odgovoriti na vprašanje, čegavo je Jadransko morje! In takrat bo morala Italija vrniti vse, kar je našega.

Po verifikaciji mandatarov je bila dopoldanska seja zaključena, na popoldanski seji pa so bile izvoljene posamezne sekcije. Finačna sekcija je na popoldanski seji pregledala račune centralne uprave in jih odobrila. Tudi ostale sekcije pripravljajo poročila za plenum, ki se sestane jutri dopoldne. V načelu je bil v sekciji sprejet sklep, da ostane Split še nadalje sedež Jadranske Straže.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 1. nov.: »Hamlet«. Izv. Sreda, 2. nov.: »Idealni soprog«. Red A. Četrtek, 3. nov.: Zaprt.

Petek, 4. nov.: »Ukročena trmoglavka«. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izv.

Začetek ob 15. uri.

Sobota, 5. nov.: »Dva bregova«. Premijerski abonma.

Nedelja, 6. nov.: Ob 15. uri »Večni mladenič«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ob 20. »Ukročena trmoglavka«. Izv.

OPERA.

Začetek ob pol 20.

Torek, 1. nov.: Zaprt.

Sreda, 2. nov.: »Trubadur«. D. — Gostovanje g. Zinke Wilfanove.

Četrtek, 3. nov.: »Orlov«. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah. Izv.

Petek, 4. nov.: Zaprt.

Sobota, 5. nov.: »Rigoletto«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Gostuje g. Vičar iz Zagreba. Izv.

Nedelja, 6. nov.: »Bajadera«. Opera. Premijerski abonma.

Debut Zinke Kunc-Wilfanove iz Zagreba

V soboto zvečer je nastopila na našem slovenskem odru kot debutanka Hrvatice, jedva 21-letna soproga zagreškega lekarja J. Sovenca, menda bratranca tržaškega slovenskega poslanca v rimskem parlamentu dr. Viljana, gospa Zinka rojena Kunc-Wilfanova. Pravkar je absolvirala zagrebško glasbeno akademijo; v Ljubljani je vzbudila veliko pozornost že kot koncertna pevka na koncertih Glasbene Maticе. Srce in talent pa jo vlečeta k operi. Tako je našudirala s svojo veleodlično učiteljico gospo Milko Trnovo, bivšo operno pevko svetovnega ugleda, dve partiji: Margareti in Leonoro. Želela je debutirati seveda doma v Zagrebu. Toda, čudno, to ji ni bilo mogoče niti v eni, niti v drugi partiji. V Ljubljani smo jo sprejeli s odprtim srcem.

Nastopila je kot Leonora v Verdijevem Trovatoru: visoka primadomska pojava zdravraga, okroglega obraza, črnih las in temnih oči, simpatično skromna, a sigurnega kretanja družabno vezirane dame in velikega okusa v toaletah. Takol je zelo zanimala. Ko pa je v 1. dejanju zapela, je nastala v gledališču čudovito napeta tišina. Zdelo se je, da poslušamo slavca: tiho, sladko začudenja, zvržilo kakor v sanjah, dviga glas, ga krepi, duša ji prekipava, čustvo izžareva iskreno, brez forsiranja, brez maniriranja... petje, ki vre iz srca in grek srca. Da, imeli smo užitek, kakršnega že dolgo ne! In naša muzika! tako inteligentna publika je takoj bruhnila v frenetičen aplavz.

Gospa Zinka Vilfanova je pevka izrednih naravnih kvalit, obdarjena s glasom prav posebne miline in že danes visoke pevске umetnosti. Njena kantilena je plemenita, fraziranje vzgledno, vokaliziranje izvrstno; — s popolno tehniko ji je možno peti lahko, igravo a tudi čisto samosveto. Marsikaj je podala popolnoma originalno, zažreževano brez efektnega razkazovanja, a notranje in pevski tem učinkovitejši. Pev-

ka tolike inteligence, čustva, temperamenta, tehničnega znanja ter končno tako srečne zunanosti si lahko obeta sijajno kariero. Zmagala je že v 1. dejanju in vzdržala zmago do zaključka. Bil je triumf talenta. V igri se pač še izpopolni, zlasti držanje ramen in gestikulacije popravi, repertoar obogati: potem pojde v svet, kakor je šla njena mojsirska učiteljica. Konstatirani, da tekem 30 let svojega gledališkega sodelovanja še nismo doživeli debuta ki bi bil po svojem uspehu tako lep in popoln, kakor ge. Zinke Vilfanove. Ljubljanska opera je lahko ponosna na ta krst in mi le želimo, da nam ostane velesimpatična umetniška prav pogost gost.

Fr. G.

Kolektivna razstava Mihe Maleša in Stanka Cudermana

Miha Maleš je še mlad, in to je treba poudariti. V tujni so ga nekako pripoznali, zato je bil ves razočaran sprito velikih težkih, ki jih je imel pri razstavi v Ljubljani. Razstavil je že v Varšavi, Krakovu, Lvovu, v Firenci in Pragi. V Ljubljani se je pa le težko spoznamel z »emero-dajinimi« činitelji in moral je šteti s Cudermanom kar nad en »tavžent« za paviljon. Kaj čuda, da ga je to malo presenetilo!

Včeraj ob 11. je g. arh. Fatur otvoril kolektivno razstavo, povdarjajoč, da oba razstavljaleca sicer nista avanturista, a vendar izraz časa, v katerem živimo. Maleševa erotika in Cudermanova sentimentalnost prita o tem Mesto uvoda je Maleš v katalogu povdaril, da je kmetavzar, da je od hudica zaljubljenega nature in ga je njegov profesor krstil za zaljubljenega slikarja. Skušaj podati ono življenje, v katerem zdaj živimo. Ne hlapčije in ne sili prirode v ozke okvire, zato je na neskončno vesel, kadar mu poganja oblika iz notranjosti. Njegov amulet je veliko gorenjsko lectasto srce.

Najznačilnejše za vse mlade današnje umetnike je, da natančno vedo, kaj je pravilno in kaj ni. Tudi poznajo se kakor pozna strojni svoj stroj. Tako tudi Maleš. Zdi se pa, po njegovih delih sodeč, da ni to, kar pravi v uvodu. Niti trohice ni v njem kmetavzarja, še manj pa tistega, kar simbolizira veliko gorenjsko lectasto srce. Njegov amulet bi moral biti medaljon s sliko prostitutke, sedeče na barskem stolčku, obdano s karnevalskimi tipti. Podaja res eno stran življenja, v katerem živimo in to mu štejemo v dobro. Kakor rdeča nit se vleče ljubezen skozi vsa njegova dela. Čudno, zakaj ga radi tega večina obsoja, kakor je ljubljanski škof obsodil Cankarja, ko je izdal »Erotiko«. Saj je odkritosrčen v ljubezni, brez laži, brez svetohlinstva in hinavstva. Umetniki v smislu impresionističnih umetnikov so pa morda za eno stoletje, ki sledi, nemogoči. Zato je pa pozdravljati vse, ki se skušajo ostreiti vse laži, v katero smo zabredli.

Morda je tudi Maleš med temi. Cuderman je bolj izkritiziran, saj je tudi starejši. Njegov »Avtoportret« (št. 30) in njegova »Meditacija« (št. 9) povesta dovolj jasno, kaj je Cuderman. Malo sentimental, a dober slikar. Včasih zaide tudi v veliko mistiko, včasih pa se skoro zdi, kakor da podlega Kraljevim vplivom. — Z.

Razstava obeh mladih umetnikov se nahaja v Jakopičevem paviljonu in je odprta dnevno od 10. do 16. ure. Opozorjamo na njo naše občinstvo in priporočamo obisk. Stanka Cuderman je razstavil 64 slik in 30 grafik, nad 200 grafik vseh panog, 5 ali 6 odjanih slik in poleg tega še okrog 100 lesorezov, portretov jugoslovenskih in inozemskih ljudi, o katerih je bilo v zadnjih letih govora. — Včerajšnji otvoritvi razstave so poleg uglednih domačih umetnikov in večjege števila druge publike prisostvovali tudi inozemski ljubljanski konzuli.

Zbori

mesečna revija za zborovsko glasbo, št. 9 in 10, urejuje Zorko Prelovce.

V glasbeno - književni prilogi najdemo na prvem mestu četvero pesmi Sr. Kosovela, G. Strniš in Vl. Kapusa, ki naj komunistom nudijo hvaležne tekste za kompoziranje. Antun Dobronić (Zagreb) govori o redakciji, depresiji v našem glasbenem življenju. Kdor pozna zagrebško glasbeno razmero, bo iz Dobronićevega članka lahko uganil, da govori iz članka razočarani in brdiko zastopavljani »opasni« avtor. Po pravici li po krivici li, o tem naj se pome-nijo gospodje zagrebški glasbeniki. Jaz dalje v članku »Slovenske narodne pesmi« skušam analizirati v tem zvezku priobčene narodne pesmi, hoteč s tem prisločiti na pomoč pevovodjem, katerih dolžnost je, da svoje pevce opozore na forme ter načine obdelovanja pomembnih skladb pri našu-diranju.

Dr. Anton Schwab govori o nagrobnici »Vigred se povrne« ter lo primerja z napovedjo nemške alpske narodne »Freund, ich bin zufrieden«. Zanimivo bi bilo, ako bi Schwab objavil v svojem članku oba napovedi v notah, ker bi ju potem laže primerjali. Pod naslovom »Naši skladatelji« čitamo življenske, študijske in kompozicijske podatke skladateljev Mateja Hubada, Cirila Prežljaka, Zorko Prelovca, dr. Antona Schwaba in Ludovika Zepića.

Pod marko »Pevska društva«, čitamo o sestanku pevovodij in predsednikov pev. društev včlanjenih v »Ljubljanski župi jugosl. pev. zveze«. Iz članka posnamem, da je bila udeležba vsled brezbriznosti članov nezadostna. (pač naša stara pesem), da se je Zveza končno tobo zavzela za naprednost koncertnih programov tudi podeželskih zborov. Dalje je načel Zorko Prelovce pereče vprašanje sodelovanja pevskih zborov pri raznih drugih društvi, ki pevce samo takrat poznajo, kadar jih rabijo, a njihove lastne koncerte ne obiskujejo. Fama je bila debata o časopisnih kritikah, še famoznejši sklep »da se kritikom odgovarja potom časopisov ter se jih lahko opozori na vse nezaslužene in neumestne opazke ter se jih na ta način napravi neškodljive«. Poznam samo štiri kritike naših dnevnikov: sebe, Škerlanca, Vurnika in Prelovca. V cerkvenem glasbeniku je še Premr. Katerega je treba »storiti neškodljivega?« Morda nam to pove G. D.? Da, v resnici je natohčutivši izmed občutljivih pevcev. In še ta: čim menj zna, tem bolj!

»Zbori« so sedaj službeno glasilo ljubljanske župe J. P. S.

V članku »Glasbeni listi« so eksceroti iz »Pevca«, »Cerkvenega Glasnika«, »Svete Cecilije«, »Glasbenega vlesnika«, »Jugoslo-

venskega Muzičara«, »Prosvetnega Glasnika«, »Našega Čolmika« itd.

Mnogo je nadalje zanimivega materiala pod naslovi »Nove skladbe in izdaje«, »operna in koncertna društva«, »Razno«, »Listnica uredništva«.

V glasbeni prilogi pa je 8 mešanji zborov, prireditve narodnih pesmi, o katerih pa sem obširno poročal v preči omenjenem članku.

Zbori se vsled zanimive književne in glasbene priloge sami najtopleše priporočajo.

Ljubljanski operni repertoar se v toliko izpremenil, da ostane operna danes, na praznik, dne 1. novembra zaprta. V dramih se pa prizori Shakespearejev »Hamlet« z g. Rogozom v naslovni vlogi.

Opozorjamo na četrtkovo operneto predstavo, ki je mišljena kot ljudska predstava z izredno znižanimi opernimi cenami. V petek pa bo prva dijaška predstava popoldne ob 15., in sicer Shakespearejeva komedija »Ukročena trmoglavka«.

Gostovanje gospe Zinke Wilfanove iz Zagreba. Po izredno uspelem prvem gostovanju bo nastopila ga. Wilfanova ponovno v naši operi, in sicer v sredo dne 2. t. m. zopet kot Leonora v operi »Trubadur«. Podala je v vsakem oziru izredno uspešno umetniško kreacijo in preprčani smo, da le ustrežemo našemu gledališkemu občinstvu, ako pridobimo damo za stalna gostovanja.

Odlikovane češke drame in opere. Českoslovaško ministstvo za šolstvo in ljudsko prosveto je na predlog umetniškega glasbenih in literarnih komisij odlikovalo z državnimi nagradami sledeče drame in opere: Dr. Levša Janča opera »Reč Makro pulos«, bratov Capkov drama »Adam Stvaritel« in Stan. Loma igra »Spokorna Venera«. Nadejamo se, da se naša operna in dramska uprava pozanima za ta dela in jih uprizaro.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše

Minister dr. Gosar in Vzajemna zavarovalnica

Minister za socialno politiko g. dr. Gosar je pozval Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, naj zavaruje svoja poslopja pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki je v klerikalnih rokah. O tej zahtevi ministra dr. Gosarja pišejo včerajšnje zagrebške »Novosti« naslednje:

»Osrednji urad za zavarovanje delavcev je zgradil, kakor znano, veliko palačo v Zagrebu in priredil zdravišče v Klenovniku. Te zgradbe skupno z velikim inventarjem je seveda treba zavarovati in ravnatelstvo Osrednjega urada je sklenilo, da bo to storilo pri neki zagrebški zavarovalni družbi.

Kakor doznavamo, je med tem minister za socialno politiko dr. Gosar pisмено sporočil ravnatelstvu Osrednjega urada, da želi, naj bi zavaroval svojo palačo v Zagrebu in zdravišče v Klenovniku z vsem inventarjem pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani. Dr. Gosar je obrazložil »upravičenost« te svoje želje s tem, da je Slovenija pri zgradbi teh objektov sodelovala ba-je sorazmerno z največjim kapitalom.

To obrazloženo seveda ne odgovarja resnici. Slovenija je nasprotno za te objekte prispevala komaj nekaj nad 10%. Toda brez ozira na to po našem mnenju g. minister za socialno politiko v nobenem slučaju ne bi smel vršiti posla, ki spada pravzaprav v področje agentov pri zavarovalnih družbah. Vsekakor bi ga ne smel vršiti v tej obliki, v kateri se g. dr. Gosar izpostavlja za ljubljanski zavod, kadar se govori o palači v Zagrebu in o zdravišču v Hrvatski. Čast slovenskemu regionalizmu, tudi mi spoštujemo patriotizem dr. Gosarja, treba bi bilo, da ostane v svojih naravnih mejah in da bi ne smel hoditi v hrvatske kraje v našo škodo.

Kakor nadalje doznavamo, ravnatelstvo Osrednjega urada ni zadostilo povsem neupravičeni želji g. ministra Gosarja, temveč je svoj palačo in zdravišče v Klenovniku zavarovalo pri neki večji hrvatski zavarovalni družbi.

V zvezi s tem se je sedaj zvedelo, da namerava minister dr. Gosar nadomestiti ravnatelstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev z novim. Ako se to uresniči, bo naša javnost vedela, zakaj je to dr. Gosar storil in moral bo nositi pred njo odgovornost za to svoje napačno delo.

Po našem mnenju bi v tej zadevi moralo biti odločeno samo vprašanje, pri kateri zavarovalni družbi bi bilo zavarovanje cenejše, ugodnejše in dovolj zaščiteno ne glede na to, v katerem kraju države ima dotična zavarovalna družba svoj sedež. Saj je znano, da zavarovalne družbe ne omejujejo svojega delovanja samo na gotove pokrajine države, ampak ga raztegujejo na vsa njeva področja. Saj bi regionalizem lahko postal n. pr. v slučaju kakih večjih elementarnih katastrof usoden in poguben za zavarovalnice same.

Vlogo more torej igrati samo vprašanje višine zavarovalnih premij in pogojev zavarovanja. Razen tega bi se moralo tudi vprašati, v katerem podjetju je v večji meri angažiran domači kapital. Kolikor je znano, so menda vse zavarovalnice v Jugoslaviji odvisne od drugih inozemskih velikih podjetij.

Pomembna manifestacija za naše morje

Včeraj se je vršil v Splitu kongres Jadranske Straže, na katerem so vsi govorniki izjavili, da si sinje Adrije ne damo vzeti.

—K., Split, 30. oktobra 1927.

Danes je bil na svečan način otvoren v tukajšnjem gledališču prvi kongres Jadranske Straže. Kongresa se udeležuje okrog 100 delegatov iz vse države, med njimi tudi zastopniki občastnega odbora iz Ljubljane in Maribora ter več delegatov iz Slovenije.

Kongres je otvoril predsednik Juraj Biankini z lepim nagovorom. Uvodoma je pozdravil delegate, zlasti pa zastopnika kralja generala Todoroviča. V svojem govoru je naglasil, da obramba našega Jadrana ni le zadeva Primorcev, marveč naloga celokupnega jugoslovanskega naroda. Če bi že ne uvideli važnosti morja, bi se morali tega naučiti od sosedov, ki posvečajo sinji Adriji največjo pažnjo. Že to je dokaz, kako velikega pomena je morje za nas. Ne smemo pozabiti, da je bila ob Adriji zibelka naše zgodovine, da je bilo tu kraljestvo kralja Tomislava in da živi tu cvet našega naroda. Opozoril je tudi na kongres v Milanu, kjer so Italijani naglašali, da je Adrija italijanska. Govornik je zlasti obsodil, da se je tega kongresa udeležil tudi kardinal rimske cerkve, ki je s svojim postopanjem napravil vtis, da sta Italija in rimska cerkev istovetni. Tudi cerkvena zgodovina je priča, da je bila vzhodna obala Jadranskega morja od nekdanj slovanska in Jadranska Straža bo skrbela, da tudi za vedno ostane.

Manica:

Blagor pokojnim!

...Umirati — to je grenko. a mrtev biti — to je sladko.

A Medved.

Vseh mrtvih dan. Mnogice ljudstva v žalnih oblačilih, s cvetjem v rokah, se vrste na pokopališče od zore do mraka in še pozno v noč.

Celo pokopališče — en sam cvet, en sam nestroboilen šopek.

Kakor druga leta, tako se tudi danes sklanjamo nad grobovi, naše duše pa se družijo z dušami pokojnikov. Družijo se in stapijajo v eno...

In dočim se nam slednji dan krči srce nad izubo prerano umrlih naših najdražjih, mislimo danes z vdano mirnostjo, da celo z nekim zavidičjem na vse one, ki spe v miru božjem pod hladno rušo.

Življenje... Kai nam nudi? Bolesi, prevare, večni boj za obstanek. Z grenkostjo v srcu zreš na preteklost, s plahostjo in strahom bliš v bodočnost. S skrbjo v duši v poznih urah zapiši in ko se prebudiš, je zopet skrb tvoja tovarišica.

In kie iskati tolažbe, kie bodrila...? Pri ludeh —?

Eh, ljudje —! Kako redki so, ki ti v resnici že dobro. Na zunaj so ti sladki, to pač, toda v srcu jih neče vsak tvoj jase in vesel pogled. Čemu — sami ne vedo. Prvega mami morda politična strast, drugi te zavida vsled konkurence, tretji ti ne privoščijo brohčine dobrega vsled same suhe nevoščljivosti. »Ako jaz ne, tudi ti ne!« to je parola človeštva in pri tem niti ta, niti oni no-

če pomisliti, da je dostikrat po večini sam kriv, ako nima pred seboi tistega koščka kruha, katerega si po mnogem trudi in trpljenju priboril ti.

V gomilo pa to zlo ne sega. Naši pokojni počivajo sladko. »Smrt je grenka«, čujemo često. Ah, saj ni res! Grenko je le življenje, grenak trnjenia poln je le prehod iz življenia v večnost. Smrt je naše odrešenje, ki nas zaziblje v oni blaženi, nevzdradni sen, katerega uboga živeča bitia iščemo zaman. Blagor pokojnim!

Ada Negri:

Nagrobne rože

Danes jutrai drugega novembra, sem šla na Griantsko pokopališče: po kameniti, stopničasti poti, ki vodi tja iz Čadenabbil.

Pot se zove ulica ulica Stendhal. Na neki točki, kjer se stopnice končajo, se pot, okrenivši se na desno, razširi, zavije, dobro tlakovana, po ravnem, in se odcepi proti hribom in pokopališču. S hriba sem sem začela litanije in videla mrtvaški sprevod: mislila sem: prav danes, na vseh mrtvih dan!...

Duhovniki v koretelnih, žene v črnem, deklice v belem. Ena izmed žen je držala na rokah tako majhno krsto, da se je zdelo igračka. O, prav lahka je morala biti tista krsta: v nji je ležalo sedemmesečno dete.

Povedalo mi je to plavkasto dekletce, ki sem ga prišla za roke, vstopivši v vrsto. In je še dostavila:

»Ime ji je bilo Angelika.«

»In njena mamica?... sem vprašala.

»O, njena mamica je doma, joče.«

Za sto korakov smo bili na pokopališču. Kratke molitve: nekoliko perišč izkopane prsti; valovanje belih in črnih pačolanov, osupnjeni pogledi otrok: neka starša z razoranim obrazom je iztisnila redbe solze iz rdeče obrobjenih oči in se je zdelo, da misli: »Bogve zakaj ni doletelo mene? — Nekdo je zmrmral: »Revica mala!« In vsi so se razkropili.

Ostala sem sama, z dekletom pred kratkim rojenim, pred kratkim umrlim, počivajočim mirno pod tistim kupčkom prsti.

Ali z nama so bile rože.

Riave krizanteme, živorožče georgine, astre, cinije: skoro sleherni grob je bil pokrit z njimi. Težki venci in neštete vevice, ki so njih cveti podobni zvezdicam kamiflce, so se zdeli kakor snežen prah, valovanje srhne mekle, v kateri se je svetlikalo medlo novemborsko sonce. Peroti angelčkov, razpete nad grobovi.

Domislila sem se, da vsi tisti mrtvi, tam zbrani, spé isto nedolžno spanje sedemmesečnega dekletca, pokopanega tisto jutro. Kdor umre, zbrše s sebe vse grehe in se povrne v stanje detinstva. Veliko utemo mi je povzročala ta misel: razredčenje duha, olajšanje življenske teže.

So blagoslovljene ure, v katerih ne visi moje življenje na ničemer in je sestavljeno iz samih neotipljivih elementov. Od vsega življenia vidim samo petrice angelov na grobih. Ampak ne, to niso perotne angelov: »so zvezdnate vevice z malimi, belimi cveti, ki trepeteta na njih rosa in sonce; pokriva jo jame, ki leži v njih nepremično toliko otrok. Za drugo ne vem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1927.

— Kraljev povratek v Beograd. Kralj Aleksander I. se je v soboto popoldne povrnil iz Topole v Beograd. Njegov prihod v Beograd je izzval v političnih krogih veliko pozornost. Kralj je v nedeljo sprejel v avdiciji novoizvoljeno predsedništvo Narodne skupščine.

— Odlikovanje. Z redom Belega Orla IV. razreda odlikovan kapetan 2. klase pilotovce Ferdo F. Gradisnik.

— Imenovanja v naši vojski in mornarici. Kralj je podpisal velik ukaz o imenovanjih in napredovanju v vojski in mornarici. Poročnik broda 1. klase Vlado I. Naglič, dosedanj komandant kr. remorkerja »Silnic« je premeščen v komandi mornarice v Beogradu. Za komandanta remorkerja »Silnic« je imenovan poročnik bojne broda 1. klase Kosta P. Grubišič. Za načelnika sanitetskega oddelka dravske divizije oblasti je imenovan dr. Rihard T. Jug, dosedanj upravnik vojne bolnice v Ljubljani.

— Bivši ruski finančni minister v Beogradu. V Beograd je prišel generalni direktor Angliointernacionalne banke v Londonu g. P. Bark. G. Bark je napravil pred vojno v Rusiji sijajno karijero ter je bil od 1914. dalje do februarke revolucije 1917. ruski finančni minister. Znameniti finančnik ima namen v Beogradu proučiti finančno stanje naše države.

— Pomočnik ministra za narodno zdravje. Za pomočnika ministra za narodno zdravje je imenovan dr. Milan Vukičević, ki je bil svojetasno inspektor ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani in je bil po likvidaciji inspektorata vpokojen.

— Zasluženo odlikovanje. Kralj je odlikoval častnika in vojake 11. stotnije 23. pešpolka, ki so se odlikovali pri zasledovanju morilev generala Kovaceviča. Z redom Belega Orla V. stopnje sta odlikovana poročnik Dragoljub Djurić in poročnik Marko Radunović, z medaljo za vojaške vrline pa narednik Ivanovič, kaplar Bogojevac ter redova Stananovič in Stankovič.

— Italijanski konzul na Sušaku. V italijanskem »Uradnem listu« je izšel dekret, s katerim se ustanavlja ekspozitura italijanskega konzulata na Sušaku.

— Poljska gosta v Beogradu. V soboto sta pripela v Beograd šef oddelka za proizvodnjo seruma na higijskem zavodu v Varšavi dr. Josip Cenanek in strokovnjak za zgradbo higijskih ustanov na Poljskem ing. Aleksander Suolits. Našo državo sta posetila z namenom, seznaniti se s higijskimi razmerami med našim ljudstvom in s stanjem naših higijskih zavodov.

— Reorganizacija konzularne službe. Posebna komisija zunanjega ministrstva se je lotila definitivne redakcije pravilnika o reorganizaciji konzularne službe. S tem pravilnikom bo naša konzularna služba popolnoma preurejena tako, da bo odgovarjala svojim ciljem in pripomogla k zbolšanju stikov med našo državo in inozemstvom.

— Naš vojni ataše v Pragi. Polkovnik Nedeljkovič je bil sprejet v četrtek pri prezidentu Masaryku v avdiciji.

— Dr. Perić okreval. Predsednik Narodne skupščine dr. Perić je okreval in je v soboto že prišel na sejo, kateri pa ni predsedoval, marveč je opravil samo nujne administrativne posle.

— Demonstracije radi jugoslovenskega študenta v Krakovu. Te dni je policija aretirala v Krakovu jugoslovenskega študenta Kornela, ki je bil pijan in je nadlegoval pasanje. Na policijskem komisariatu so ga tako pretepli, da so ga morali odpeljati v bolnico. Njegovo stanje je zelo nevarno. Študente krakovske univerze so priredili proti brezobzirnosti policijskih organov demonstracije. Rektor je v soboto odredil, da se predavanja ne bodo vršila, dokler se konflikt ne poravnava.

— Odkritje spomenika padlim vojakom v Dravogradu. Včeraj je bil ob veliki udeležbi občinstva odkrit v Dravogradu spomenik padlim vojakom, ki so žrtvovali svoje življenje v boju za osvoboditev v l. 1918. in 1919. na koroski meji. Na pobudo Kola jugoslovenskih sester so postavili tem našim nepozabnim junakom v Dravogradu skupen spomenik, ki je bil včeraj svečano odkrit. Odkritja so se udeležili veliki župan dr. Schaubach, predsednik občinske skupščine dr. Leskovec, zastopnik ministrstva vojne in mornarice general Spasić, predsednik ZSV major v pok. g. Colarič, številne deputacije nacionalnih in kulturnih organizacij iz vse Slovenije ter številno občinstvo iz Maribora in Dravske doline, pa tudi iz ostalih krajev Slovenije. Slavnostni govor je imel koroski rojak g. Arnuš, sodeloval pa je pevski zbor Dravograd-Mežica in Devov kvartet. Odkritje skromnega spomenika se je razvilo v veliko nacionalno manifestacijo ob naši severni meji.

— Iz rudarske službe. Za direktorja državnega rudnika v Zabukovci je imenovan inž. Ferdinand Sinkovec.

— Obenaj zbor društva kmetijskih strokovnjakov za ljublj. in marib. oblast se bo vršil, kakor smo že javili, dne 12. nov. v mali dvorani Nar. doma v Celju; začetek ob 9 uri popoldne. Pristop imajo tovariši člani in posebej vabljeni gostje. S tem popravljamo pred dobrim tednom objavljeno notico. — Odbor.

— Številne aretacije komunistov v Beogradu. Beogradska policija je v soboto in v nedeljo izvršila aretacijo mnogih komunističnih voditeljev. Med drugimi je bil aretiran dr. Sima Marković. Največjo senzacijo pa je vzbudila aretacija dveh urednikov beogradske »Novosti« in sicer dr. Slavka Slesingerja in Otokarja Keršovanija.

— Zanimiva tiskovna pravda. Pred sarajevskim sodiščem se je vršila razprava proti novinarju Koenju, ki ga je tožil sarajevski veliki župan, ker mu je v volilni borbi očital, da se bavi z agitacijo za vladnega kandidata dr. Lazo Markovića. Sodišče se je prepričalo o resničnosti iznesenih očitkov in je obtožbeno opustilo vsake kazni s pripombo, da pri tem ni prekoračil mej do-

voljene kritike. Veliki župan je vložil priziv in bo razsodba višjega sodišča principijelne važnosti. Ta oprostitelna sodba pa je tudi dokaz, da so se vršile v volilnem boju v Boeni velike zlorabe in da so zato očitki, ki jih je iznesla opozicija v parlamentu proti g. Vukičeviću, resnični.

— Koncertni večer krajevnega odbora Rdečega križa v Brežicah. V soboto dne 5. novembra, ob 20. uri priredi kr. odb. R. K. v Brežicah dobrodelni koncertni večer v dvorani Narodnega doma v Brežicah. Pri koncertu bo iz prijaznosti izvajal pevske točke kvartet Glasbene Matice iz Ljubljane. Glasbene točke bo svirala godba brežiskega godbenega kluba. Po koncertu bo prosta zabava s plesom. Obenem se vrši licitacija zlate 24 karatne ure, ki je last krajevnega odbora. Za postrežbo bo vsestransko dobro poskrbljeno.

— Iščejo se dediči. V Porto Riko na Kubi je umrla naša rojakinja Katarina ali Kristina Surdez-Gregoir, rojena 1. 1863. na Cetinju. Njeni roditelji so bili Stevan in Ana Kubiš roj. Pusenic ali Pušenič. Sestra pokojne je baje omožena v Beogradu z nekim čevljarjem Stevanom. Pokojna je zapustila 10 do 15.000 dolarjev premoženja. Kdor ve kaj o njenih bližnjih sorodnikih, ki pridejo v poštev pri dedičini, naj sporoči izselniškemu komisariatu v Zagrebu.

— Skratinka v Skopju. Po poročilih beogradskega lista se je pojavila v Skopju epidemija skratinke. Dosedaj je na skratinko obbolelo 50 otrok. Osnovna šola je na odredbo zdravstvene oblasti zaprta.

— Motociklistova nesreča. Pri Lukovici pri Domžalah se je včeraj ponesrečil motociklist Ivan K. v. s. ključavničarski mojster v Mariboru, Minska ulica 21. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer so mu rane obvezali in ga nato odpustili.

— Radikalni teror med železničarji. Kakor nam poročajo z Jesenic, se vrše tamkaj 11. decembra občinske volitve, za katere bi tudi radikalni radi postavili svojo kandidatno listo. Ker je na Jesenicah mnogo železničarjev, smatra pri radikalnih eksponentov kot povsem naravno, da so pričeli med njimi z raznimi obljubami in grožnjami agitirati za svojo listo, ki je do sedaj še niti sestaviti niso mogli. Prišli, ki ga vrše nad njimi, postala z vsakim dnem večji. Opozarjamo, naj se nihče ne ustraši groženj radikalnih in klerikalnih eksponentov, ki poznajo železničarje samo pred volitvami in ki so glavni krivci sedanjega mišernega položaja železničarjev. Vsaka nasilje, vsaka grožnja in denunciacija naj se sporoči krajevnim organizacijam SDS, ki bo že poskrbela, da se bo zvedelo o njih na praviem mestu in da se bodo zlorabe v službi preprečile.

— Skupščina SPD v Ljubljani. V beli dvorani hotela Union se je včeraj ob 10. popoldne vršila skupščina SPD, ki je izvolila širši odbor društva. Skupščini so prisostvovali mnogostevilni delegati z Gorenjske in Sialerske. Po izvolitvi širšega odbora se je vršila kratka debata o internih zadevah društva, zlasti o predlogu kranjskogskega podružnjaka glede prodaje doma na Vršiču.

Iz Ljubljane

— Valenti Kopitar. Danes ob 7. zjutraj je po daljši mučni boleznini preminul vpokojeni upravnik »Slovenskega Naroda« g. Valentin Kopitar. Pokojnik je bil v Ljubljani popularna osebnost, povzpel se je do svojega položaja iz skromnega uslužbenca tiskarne. V upravo »Slov. Naroda« je vstopil 1. decembra 1896 ter se je z vso vremenostjo posvetil organizaciji uprave. Deloval je neprestano in požrtvovalno do 1. novembra 1924, na kar je bil vpokojen. Pokojnik je bil rojen 31. januarja 1864 v Ljubljani. Bil je eden onih mož stare garde, ki so polagali temelje naprednega življa v Ljubljani. Pogreb se bo vršil v sredo 2. novembra iz Čopove ulice št. 21 na pokopališče pri Sv. Križu. Vrliga moža ohranimo v trajnem spominu. Preostali naši iskreno sožalje.

— Cvetja na ljubljanskih pokopališčih je letos izredno mnogo. Krasno jesensko vreme in prizanašanje slane sta omogočala na naših vrtovih vzgojiti obilne in naokrasnejše eksemplare. Od nedelje dalje se pri naša to cvetje na grobove naših nepozabnih in obisk pokopališč je že že dni, posebno včeraj beležili cele množice ljubljancev. Jutri odide seveda nad polovico Ljubljane na naše njive večnega mira. Da se bo moglo preštetih in upotovitih vso to množico, naj nihče ne gre mimo steklenega nabiralnika, ne da bi vrgel vanj en poljuben novic. S tem bo omogočil šteti, se oddolžil svoji milosrčnosti, katera pride ravno na ta dan do posebnega izraza in bo obenem pomagal zgraditi ob dalmatinski obali prepotrebno okrevališče za našo zapuščeno, ubogo in bolno dečo, ki bo mogoče mogla okrasiti jutri grobove svojih roditeljev z eno samo svečico in par cvetkami.

— Španjolski duhovnik aretiran. Železniška policija je izročila ljubljanski policiji mladega španjolskega duhovnika, ki se je nameraval peljati v Beograd, a je med vožnjo prišel ob dokumente ter se peljal mesto proti Zagrebu v Maribor. Baje so mu zlikovci ukradli vse dokumente. Pravi, da prihaja v Jugoslavijo v posebni misli. Hoče izvršiti ujedinjenje rimsko-katoliške in pravoslavne cerkve.

— Zaradi Zikovove koncerta se vrši prihodnja vaia orkestralnega društva Glasbene Matice v četrtek 3. t. m. Polnoštevilo.

— Predavanje v »Pravniku«. Kakor vsko leto, priredilo bo društvo »Pravnik« tudi letošnjo zimo vrsto predavanj iz raznih pravnih panog, namenjene vsem, ki se zanimajo za pravne probleme. Kot prvi predavatelj bo nastopil g. deložnosni svetnik Anton Lajovic, ki bo predaval o predmetu: »Materialne procesne vodstvo in njega meje v

našem civilispravnem redu«. Predavanje se bo vršilo v sredo, dne 2. novembra t. l. ob pol šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 78.

— Iz Trgovine v terek dne 1. novembra t. l. Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča člane, da morajo biti trgovine na dan Vseh svetov cel dan zaprte. Načelnik.

— Iz Trgovine in trgovski nameštenci. Drugo predavanje g. prof. Vavpotiča o aranžiranju izložb je v četrtek 3. novembra 1927 ob 8. uri zvečer v novi mali dvorani hotela Union. Odbor. 885n

— Iz Budlike in poročne prstane kupi pri F. Čuden, Prešernova ul. 1.

— Iz T. K. D. Atena naznanja, da se prva plesna vaja uradnic in naračaja radi praznika vrši šele prvi ponedeljek to je 7. novembra t. l. 883n

OBLAČILA Ivrčke J. Macek

LJUBLJANA, Aleksandrova 12
so najboljša in nalcenjša.

— Iz Ljubljanskega trg. Današnji ljubljanski trg je bil v znamenju krizanteme in drugega jesenskega cvetja. Prodajali so se venci iz zelenja in lepe krizanteme, ki so jih prinesle na trg okoliške kmetice.

— Iz Vreme. Danes ob 7. zjutraj je kazal barometer 769, termometer + 70 C, opoldne barometer 768,5, termometer + 70 C. Danes zjutraj je bila gosta megla, popoldne jasno. V soboto je v ljubljanski okolici padla prva snega.

— Iz Skupna vaja za nagrobnice se vrši v terek na dan Vseh svetnikov točno ob pol enajstih v pevski dvorani Glasbene Matice. Vabljeni so vsi pevci. Arhivarji naj prinese s seboj: Beati mortui (Mendelssohn), Spomlad vse se veseli (Pavlič), Slovo mrtvim (Ferjančič) in Oj, Doberdobj (Prelovac).

— Iz Izvidniška sekcija Strelj. družine v Ljubljani. Kot je bilo že na zadnjem sestanku javljeno se udeležijo v terek, dne 1. novembra poštistive spomina padlih na Suhem bajeju. Zbor je točno ob 10. zjutraj na vojaškem strelišču na Dolenjski vasi. Udeležba strogo obvezna za vse izvidnike ljubljanske sekcije! Zdravo! — Mestni glavar.

— Iz Nesreče. Na postaji v Zalogu je včeraj med premikanjem tovornih vlakov prijel tovorni voz premikarja državne železnice Avgusta Klemenca ter mu zmečkala roko v desnem komolcu. Prepeljali so ga v ljubljansko javno bolnico.

— Iz Brezobziren kolezar. Na železniškem prelazu na Dolenjski cesti je včeraj okoli popoldne mlad kolezar podrl na tla in povozil na Karlovski cesti stanujočo zasebnico Katarino Svobodo. Dobila je lahke poškodbe po levi strani života. Stražnik Vinko Zore jo je spremljal domov, kjer so ji rane desinficirali.

NAJUGODNEJŠI NAKUP

oblačila lastnega izdelka nudi
trrdka JOS. ROJINA, Ljubljana.

— Iz Drobiz polciške kronike. Od sobote do danes popoldne so bile aretirane in priprte štiri osebe, med njimi večinoma radi razgrajanja in pljanosti. Prijavljen je zanimiv slučaj ponesrebe, dalje 3 slučajih lahke telesne poškodbe. Radi izgrediv na ulici so prijavljene tri osebe, a radi prestopkov cestnopolijskega reda 11 voznikov, odnošno kolezarjev.

— Iz Največjo izbrbo bluz, otroških oblek in plaščev nudi ceno Kristofl-Bučar. 119L
— Iz Veliko izbrbo volnenih ipic najnovjših bluz, perila, kravati itd. priporoča trrdka Ign. Zargl, pri nizki ceni. Ljubljana, sv. Petra cesta. 118-n

— Iz Kopalnice Tabor odprto za javnost vsako sredo in soboto od 8.—19. ure, ob nedeljah od 8.—12. Vhod nasproti vojašnice. 99-L

Iz Celja

— c Mestno gledališče. V sredo dne 2. novembra ob 20. uri se vprizori v mestnem gledališču Raupachova žaloigra »Minar in njegova hči«.

— c Snaženje uradnih prostorov na mestnem magistratu bo v sredo 16. novembra popoldne in v četrtek 17. novembra cel dan. Stranke, ki so povabljene za ta dva dni k mestnemu magistratu, se naj zglasijo dne 18. novembra ob navadnih urah.

— c Smrtina nesreča. V petek, dne 28. oktobra popoldne se je vozil posestnik Zavrtnik v Mariji Reki pri Sv. Pavlu pri Preboldu skupno s hlapcem in služkinjo na senenem vozu proti domu. Spotoma je voz naenkrat zdrknil v občestni jarek in se prevrnil. Zavrtnik je padel tako nesrečno pod voz, da je bil takoj mrtev, dočim sta hlapec in služkinja težko poškodovana. Posestnik Zavrtnik je bil oče soproge trgovca g. Fr. Leskovska v Celju. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— c Tatvine koles so v našem mestu na dnevnem redu. Te dni je bilo Leopoldu Inkretu iz veže v Razlagovi ulici št. 1 zopet ukraden kolo znamke »Ipak«, vredno 1500 Din. Ni izključeno, da tatvine koles v našem mestu in okolici izvršuje dobro organizirana tatinska družba.

Iz Maribora

— m Adaptacija stare dravske vojašnice. Na zadnji seji občinskega sveta je poročal župan, da bo občina prevzela od vojnega erarja staro dravsko vojašnico ter jo adaptirala v stanovanjske svrhe. V ta namen je dobil občinski svet kredit v znesku 200.000 Din. Vojaška oblast je izpraznila vojašnico, ker obstoja nevarnost, da se poruši. Zato je tem bolj čudno, da hoče občina sedaj v tem starem poslopju, ki ni za nobeno rabo, napraviti stanovanja. Svojtas je obstojal načrt, da se vojašnica podre in pusti samo bivša kapela, ki naj bi se izročila pravoslavni cerkvi, dočim naj bi se ves ostali prostor do pristana planiral. Vsekakor pa je razveseljivo, da se je občina končno vendar le spomnila deložrancev in jim na-

ta način preskrbela pa zgladu drugih občin zasilna stanovanja.

— m Konferenca telefonskih naročnikov. Trgovski gremij v Mariboru sklicuje za sredo, dne 2. novembra ob 20. v hotel »Kosov« konferenco mariborskih telefonskih naročnikov. Ker prično v kratkem z montažo avtomatične telefonske centrale in spajanjem naročnikov, in se je pri tem pojavilo več spornih vprašanj, je ta konferenca za vse telefonske naročnike zelo važna. Konferenca se bo udeležil tudi zastopnik telefonske uprave, ki bo podal potrebna pojasnila.

— m Tudi Maribor dobi električne ure? Po zgladu drugih mest namerava mestni magistrat tudi v Mariboru postaviti na javnih prostorih električne ure in so že izdelani tozadevni načrti. Med drugim je določeno, da se postavijo take ure pred kolodvorom ter na Grajskem in Glavnem trgu.

— m Dodelitev stanovanj v novih mestnih hišah. Dodelitev stanovanj v novih mestnih hišah, na katero nestropno čaka okrog 600 prosilcev, je odgodena do prihodnje seje, ki se bo vršila prihodnji petek. Klerikalci so hoteli razdeliti stanovanja kar po svoje, čemur pa so se uprli demokrati in socialisti. Zato je bila dodelitev odgodena, dokler ne prešturirajo prošenj tudi ostali člani finančnega odseka in ne stavijo svojih predlogov.

GOSPODARSTVO

Naša zunanja trgovina

Naš izvoz je nazadoval do konca septembra letošnjega leta v primeri z lanskim letom za 977.221.489 Din, kar potrjuje tudi generalna direkcija carin v svojem poročilu o izvozu v prvih devetih mesecih tekočega leta. V izvozu je opaziti tendenco, da se primanjkljaj pri izvozu živine, kar se pa doslej ni posrečilo. Do avgusta je naš izvoz stalno nazadoval, v avgustu je pa nastal nenakrat preokret. Uvoz blaga iz inozemstva je v primeri z avgustom lanskega leta celo nekoliko napredoval. Ta porast po vrednosti ni velik, ker je znašal samo 497.952 Din ali 0,08 %, vendar je pa za našo zunanjo trgovino zelo značilen.

Glede na rapidno nazadovanje izvoza bi zadostovalo, da ostane uvoz na dosegljivi višini, pa bi se stanje trgovinske bilance poslabšalo. Z koncem julija t. l. je znašal deficit naše trgovinske bilance 369 milijonov 870.692 Din, dasi je bil naš izvoz v juliju izjemoma povojen. V avgustu je ta deficit narasel za okroglo 100 milijonov dinarjev, ker je znašal naš izvoz 529.614.277 Din. Tako znaša celokupni deficit naše trgovinske bilance 469.835.521 dinarjev. Glede na slabo letino ni pričakovati, da bi se naš izvoz v prihodnjih mesecih toliko povečal, da bi spravil našo trgovinsko bilanco v ravnovesje.

Od 1. januarja do 30. septembra je znašal naš izvoz 3.252.806 ton v vrednosti 4.603.346.720 papirnatih ali 420.362.036 zlatih dinarjev. Lani je znašal naš izvoz v prvih devetih mesecih 3.666.207 ton v vrednosti 5.580.568.209 papirnatih ali 509.262.232 zlatih Din. V primeri z lanskim letom je torej naš izvoz letos nazadoval za 413.401 tona (11,27) po vrednosti pa za 977.221.489 papirnatih ali 88.890.196 zlatih Din (17,45).

— g Direktna tarifa za blagovni promet iz Italije. Jutri stopi v veljavo tarifa za prevoz nekaterih vrst blaga, avtomobilov in žive živine med postajami naše države z ene in italijanskih državnih železnic z druge strani, in sicer za blago in avtomobile preko Bistrice, Bohinjsko jezero, Kranjske gore, Rakeka in Reke, za živo živali pa preko postaj Rakek in Reka.

— g Potniški in blagovni promet med našo državo in Madžarsko. Jutri stopi v veljavo kot dodatni del obstoječe tarife od 1. septembra tarifa za jugoslovenskomadžarski promet ekspresnega blaga. Tarifa se dobi pri finančnem oddelku generalne direkcije državnih železnic in stane 10 Din.

— g Znižanje nekaterih carin. Začetkom ene zadnjih sej Narodne skupščine je tajnik Bedujanji sporočil, da je finančni minister predložil Narodni skupščini v odobritev sklep ministrskega sveta o znižanju izvozne carine na bombaževino in polvolnene jutine krpe in odpadke, ter na cavi in nekatere kartonažne izdelke. Uvozna carina na pluge in sestavne dele naj bi se sploh odpravila.

— g 31. oktobar — svetovni dan štedenja. Letos bo 31. oktober že tretji svetovni dan štedenja. Tega dne se bodo vršila po solah predavanja o štedenju, delile se bodo posebne brošure in letaki, prirejale konference in predvajali poučni filmi.

Ta akcija je bila započeta leta 1924. po prvem mednarodnem kongresu štedenja v Milanu. Na tem kongresu so zastopniki gospodarskih krogov ugotovili, da se dajo rano, ki jih je zasedala svetovna vojna narodnemu gospodarstvu, začeti samo z delom in štedenjem. Pri nas seveda za take stvari ni pravega razumevanja in zato pojde praznik štedenja skoro neopaženo mimo onih, ki so poklicani skrbeti za zboljšanje gospodarskega položaja.

— g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. novembra ponudbe glede dobave 100 komadov obločnic za helioforke. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 4. novembra ponudbe glede dobave 2 vagonov moke; do 5. novembra pa glede dobave 2000 kg svinjske masti. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 15. novembra ponudbe glede dobave konopnenih pasov; do 18. novembra pa glede dobave okoli 20.000 komadov šamotne opeke in približno 30.000 kg šamotne moke ter glede dobave ležajnih blazin. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 9. novembra pri komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu glede zgradbe skladišča za reflektorsko opremo v Karlovcu. — Dne 19. novembra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje prevoza premoaga. — Predmetni oglasi z natančnejši šimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in interesom na vpogled.

Najmodernejša damske plašče

srednjih in najfinjših kvalitet, s kožuhovino ali brez, od Din 350 do 900

dekliške plaščke

vseh velikosti, od 2 let naprej, nudi:

F. in I. Goričar, Sv. Petra c. 29.
Oglejte si razstavo v izložbi!

123-L

Novice iz Splita

Split, 29. oktobra 1927.

Jugoslovenski državljani na »Principa Mafald«. Od naših državljanov, 36 po številu, ki so bili na potopljenem parniku »Principessa Mafalda«, jih je 17 odpotovalo iz Splita v Genuo de 8. t. m. in od tam 11. t. m. v Južno Ameriko. Od teh 17 izseljenikov je bilo 16 Dalmatincev in en Crnogorec. Vsi so mladeniči izpod 30 let, ki so šli za kruhom v Južno Ameriko. Do sedaj ne vedo tuji, kakšna usoda je doletela te nesrečence.

Umrli je na otoku Visu prota rektor bogoslovja g. Stanko Ivanovič. Bil je vnet nacionalni borec in zaslužen patriot. Med vojno je bil interniran na Madžarskem, potem pa profesor na bogoslovni fakulteti na Cetinju. Za svoje zasluge je bil trikrat odlikovan z redom sv. Save. Rodom je Crnogorec iz Cetinja. Preselil se je iščoč zdravja, na otok Vis, kjer je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi. Zemске ostankе blagopokojnega so prepeljali z ladjo v Boko in od tam na Cetinje.

Ponarejeni dolarji krožijo v našem mestu že delj časa. Do sedaj je bil aretiran Peter Gunjača, ki jih je razpečeval, na sledu so pa še drugi razpečevalci. Policija še ne more doznati izvora falsifikatov.

Zadnji Kotromanovič ni umrl. V zagrebškem »Obzoru« od 24. t. m. je izšla vest iz Travnika, da je umrl tam v Gurioji gori zadnji Kotromanovič frančiškan fra Grga. Ta vest pa ne odgovarja istini, ker žive v selu Potravlju pri Sinju še rodbina Kotromanovičev. Ene teh obitelji posedujejo dokument, iz kojega se da dokazati njihovo sorodstvo z Vladislavom kraljem ogrskim. Ohranjeno imajo tudi poleg rodovnika knjigo, pisano v bosanski cirilici, ki opisuje je generacijo te slavne rodbine. Seljaki pravijo o njej, da je ne zna niko čitati. Imajo istotako neko tiskano pesem, ki opeva »svoro« Mari Kotromanovič, redovnico, umrlo v Rimu. Pripovedujejo tudi, da je pred vojno odnesel neki Dunajčan več dokumentov te rodbine, obetajoč jim bogato nagrado. Stvar je vsekakor zanimiva za naše zgodovinarje, ki imajo priliko pojasniti življenje slavnega rodu Kotromanovičev.

GODBENI ODESK SOKOLA I

20-LETNICA ORKESTRA

PROSLAVA 5. XI. 1927.

KONCERT — ZABAVA — PLES

KABARET — JECA

— PRI POGRNJENIH MIZAH —

— ZACETEK OB 20. URI. 10 DIN.

Popolnoma novo! Senzacionalno! Prvič v Ljubljani!

FILM nesebične ljubezni in poln toplote človeške krvi po nesmrtnem delu RENEE FAUCHOISA.

Tragedija v cirkusu

V glavni vlogi velika cirkuska atrakinja:

OP.CA, KI GOVORI

Potovanje križem sveta na cirkuskom vozu. — Žrtvuje bogastvo in srečo za ljubezen žene, ki ga vara s krotiteljem levov. — Izredne akrobatske bravure opice, ki govori, njeni nari, da reši svoje prijatelje. — Ljubozen cirkuske Venere. — Črni naklepi, ki jih prepreči govoreča opica. Izredno uspeša igra in lepi igralci: OLIVE BORDEN, DON ALVARADO itd.

Premijera jutri, v torek, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Predprodaja vstopnic od 11. do 12. in od 2. ure dalje.

Elitni Kino Matica.

Telefon 2124.

Gorostasne razmere v italijanskim trgovski mornarici

Nove podrobnosti o katastrofi »Principesse Mafalde«. — Število žrtev je znatno večje, kakor poročajo italijanski listi. — Italijanski mornarji so se napili in ropali, namesto da bi reševali potnike.

Vesti o številu človeških žrtev, ki jih je zahtevala katastrofa »Principesse Mafalde«, si nasprotujejo. Prvotna poročila so navajala nad 800 žrtev, kasneje se je to število, ki je bilo očitno pretirano, skrčilo na 64. italijanske brojavne agencije pa so lansirale v svet vest, da znaša število človeških žrtev samo 6. Da je bilo to samo prikrivanje, dokazujejo nadaljnja poročila, ki prihajajo iz Rio de Janeiro. Do sedaj je namreč v Rio de Janeiro, odnosno v Bahio prispelo samo 911 oseb, od teh so pripeljali parnik »Moselli« 22. parnik »Alhema« 531 in parnik »Formosa« 380 oseb. Ker je imel parnik »Mafalda« 1256 potnikov in mornarjev na krovu, je torej usoda 322 oseb neznana.

Iz Londona javljajo, da se angleška zavarovalna družba, pri kateri je bila »Principessa Mafalda« zavarovana, brani izplačati zavarovalnino. Družba namreč dvomi, da je bil parnik sploh sposoben in tehnično zadostno opremljen, za prekoceansko vožnjo. Naglašajo, da je parnik viharjem ni bil več kos in da je imel že na zadnji vožnji defekte. Zdi se, da pride do spora med angleško zavarovalno družbo in italijansko paroplovno družbo »Navigazioni Generali Italiane«. Najbrž pride ta kočljiva zadeva pred mednarodni forum.

Še nekatere podrobnosti.

Šele sedaj prihajajo nekatere podrobnosti o strahotah katastrofe. Tako opisuje neki stroinik, ki je bil do zadnjega na »Principessi Mafaldi«, zadnje trenutke potapljačega se parnika in paniko, ki je nastala med potniki.

V paničnem strahu je mnogo potnikov poskakalo v morje. Jedva pa

so bili v vodi, so se pojavile tolpe morskih volkov. Tem morskim pošastim so bili nesrečniki izročeni na milost in nemilost, strahovito je bilo gledati, kako so zverine trgale ljudi. Obupni kriki so pretresali ozračje.

V Pernambuco so prepeljali več rešenih potnikov, med njim je bil tudi mož, ki je izgubil ženo in šest otrok. Ta je pripovedoval, da mu je morski volk iz rok iztrgal lastno dete. Sličan grozen doživljaj je imela tudi neka žena. Rešeni potniki zatrjujejo, da je vzrok nesreče deloma ta, ker je »Mafalda« vozila prehitro, hoteč nadomestiti izgubljeni čas.

Kapitan poštnega parnika »Avelona« je mnenja, da je pri nesreči zaglavilo najmanj 200 oseb. Krivda zadene deloma rešene čolne, ki so bili mestoma neporabni in v slabem stanju ter so puščali vodo. Zato se je več čolnov potopilo.

Da so se italijanski mornarji vedli naravnost strahopetno, o tem poročajo vse svetovne časopise. Toda očitki, ki jih je povzročila sedaj iznesel veletrgovec Georg Renada iz Buenos Airesa, ki je bil sam med potniki, pričajo o škandaloznih razmerah v italijanski trgovski mornarici. Renada v svojem poročilu navaja, da je večina mornarjev namesto da bi reševala potnike, ropala in plenila po kabinah in dogajali so se slučaj, da so imovitejšim potnikom siloma odvzemali imetje. Drugi so se do nezvesti napili. Večina čolnov se je na nemirnem morju radi prenapolnjenosti prevrnila. Kapitan je bil brez moči: sploh je vodstvo parnika izgubilo glavo. Renada tudi naglašajo, da parnik ni imel zadosti rešilnih čolnov, kajti v njih je bilo prostora jedva za 500 oseb.

je pripetil v Santosu. Ob 15.30 je bila v neki zasebni hiši zbrana odlična družba, znanstveniki, učenjaki itd. Navzoč je bil tudi medij Mirabelli. Sprva se je pojavil fantom neke ženske, ki se je živahno pomenkovala z medijem, a ko se je duh odstranil, se je začelo iz zraka zvonjenje. Mirabelli se je zdrnil in izjavil, da sedi poleg njega častitljiva oseba. Nastal je strahovit tršč in pojavil se je duh umrlega dr. Bezerra de Menezesa, ki je slevot kot znamenit zdravnik in je bil vsem znan. Fantom je govoril z navzočimi o samem sebi in ker so dvomili o njegovi navzočnosti, je to potrdil. Stisnil je tudi vsem navzočim roko in javil svoj odhod. Kakor se je iznenada pojavil — tako je iznenada izginil. Sprva so izginile samo roke in noge, nato spoune telo, zgornje telo, roke in glava pa so še plavale v zraku. Eden navzočih, dr. Arhimedes Mendonsa, ki je smatral to za sleparijo, je razburjen vstal in zakričal: »Dovolj je tega!« Zagrabil je za v zraku plavajoče telo, toda padel je kakor od strele zadet na tla, dočim je duh izginil. Ko se je Mendonsa pozneje zavedel, je trdil, da je čutil v roki nekako lepljivo maso. Zanimivo je, da je bil med tem eksperimentom Mirabelli zvezan na rokah in nogah in da so ostale vezi nedotaknjene, istotako so ostala nedotaknjena zaprta vrata in okna.

Pri drugi seansi so bili gostje priča, ko se je medij prikazala njegova lastna hčerka, ki je jedavno podlegla gripu. Prizor je bil fotografiran, fotografirani pa so bili tudi še nekateri drugi veleznimivni pojavi. Kakor poročajo listi, odide v najkrajšem času iz Evrope posebna komisija, obstoječa iz odličnih učenjakov raznih držav, v Santonu, da prouči fenomenalne pojave in čudodelno moč medija Mirabellija.

Letalska nesreča Nungesserjevega brata

Nungesserjevo rodbino preganja neizproсна usoda. Nesrečna mati se ni prebolela tragične usode starejšega sina, že poročajo o nesreči njenega mlajšega sina. Na letališču pri Washingtonu se je težko ponesrečil najmlajši brat ponesrečenega letalca. Letalo je treščilo iz višine 100 metrov in se pri padcu popolnoma razbilo. Mladega Nungesserja so težko poškodovanega potegnili iz pod razvalin. Zdravniki upajo, da bo okrevail.

Tragično pri nesreči je, da je bil to prvi samostojni polet mladega letalca. Težka nesreča je tako v Ameriki, kakor v Franciji ponovno vzbudila splošno sočutje z nesrečno Nungesserjevo materjo.

Osveta osleparjenega zločinca

Iz Birminghama poročajo o zanimivem dogodku, ki priča, kaj se zgodi, če zadene kosa, na kamen. Policija je aretirala znanega strokovnjaka za vlome v blaginje Neda Velveta Birminghamskega zavarovalnica »Unity« je dobila nekega dne več priporočenih pošilk, v katerih je bil cel zaklad draguljev. V enem zabojčku je bilo tudi pismo, v katerem pošiljatelj sporoča, da je dragulje ukradel birminghamski tveški Stone, da se jih pa odreka in jih pošilja zavarovalnici. O drzni tatvini pri tveški Stone je govorilo vse mesto, kajti draguljar je trpel škodo, ki je znašala več tisoč sterlingov. Dan poprej, predno je dobila zavarovalnica dragoceno pošiljko, je draguljar prijavil narok na odškodnino pri zavarovalnici, kjer je bil zavarovan. Ravnatelstvu zavarovalnice se je znanje zdelo, da gre za neokusno draguljarjevo šalo, vendar je na pozval strokovnjake, da pregledajo dragulje. Izkazalo se je, da so vsi dragulji ponarejeni in da so vredni komaj par sto sterlingov. Policija je aretirala draguljarja, ker ni bilo dvoma, da je imel namen oslepariti zavarovalnico. V preiskovalnem zaporu je mož brez ovinkov priznal, da je hotel oslepariti zavarovalnico in dobiti odškodnino. Dragulje, ki jih je zavaroval, je že poprej skril ter jih nadomestil s ponarejenimi. Pač pa je kategorično izjavil, da je bilo v njegovo trgovino res vlomljeno in da s tem vlomom ni bil v nobeni zvezi.

Policija dolgo ni mogla pojasniti zagoneznega vroma. Šele aretacija Neda Velveta ji je pomagala priti stvari do dna. Velvet je namreč priznal, da je med drugim vlomil tudi v trgovino draguljarja Stona. Dva meseca se je pripravljaval na vlom, toda lahko si mislimo njegovo razočaranje, ko je našel namesto pristnih ponarejene dragulje. Mož je na policiji izjavil, da je tudi vlomilec vjen imeti opravka s solidnimi trgovci in zato je sklenil osvetiti se Stonu, ki ga je tako imenitno potegnil. Ko je čital v listih, da zahteva tveška Stone izplačilo zavarovalnice, je poslal zavarovalnici vse ukradene dragulje. To je bilo prvo ukradeno blago, ki ga je vlomilec vrnil. Sodišče je obsodilo draguljarja na dve leti, vlomilca pa na pet let težke ječe. Sedela bosta v skupni celi, kjer se bosta lahko pomenila, kdo je koga bolj potegnil.

Bogastvo brez lastnika

Jokahama Species Bank v Tokiu ima že več let shranjenih 5 milijonov rubljev v zlatu, ne da bi vedela, kdo je pravi lastnik tega ogromnega premoženja, ki narašča od leta do leta. Denar je deponiral pred 5 leti neki ruski begunec in bi naj služil za pobijanje komunizma v Sibiriji. Sedaj se poteguje za izplačilo tega premoženja mnogo ruskih beguncev, ki so raztreseni širom sveta. Skoraj vsak mesec prihajajo v Tokio posebne deputacije, ki si prizadevajo, da bi dokazale pravico do tega premoženja. Med nairesnejšimi reflektanti je bivši ruski kapetan Semionov. On dokazuje, da je zbral denar na begu iz Moskve v Sibirijo od bivših ruskih bogatašev in naj bi služil za opremo nove armade za boj proti boljševikom. Denar je deponiral bivši ruski vojni ataše na japonskem dvoru Podjagin za izplačilo dobav vojnega materiala s strani Japonske. Do teh dobav pa pozneje ni prišlo in tako je ostal denar v banki.

Banka pa sedaj denarja noče nikomur izplačati, če da nihče ne more dokazati svoje pravice do tega premoženja. Bila bi pripravljena izplačati le novi ruski vladi, če bo do tega sploh kdaj prišlo. Ruski begunci so vložili proti banki že več tožb pri sodišču v Tokiu, vendar pa kljub dolgotrajnim razpravam ni prišlo do odločitve in so vse te tožbe še danes nerešene. Za denar se je začela zanimati tudi sovjetska vlada, ki je preko svojega zastopnika zahtevala izplačilo, a je banka to odklonila. Pet milijonov zlatih rubljev pa še vedno čaka na pravega lastnika. Če zadeva tekom 25 let ne bo rešena, zapade denar japonskemu državnemu erarju.

Sredstvo proti paralizi

Pred petimi leti je francoski zdravnik dr. Legrain ugotovil, da ima malarija blagodejni vpliv na progresivno paralizo in je začel na podlagi tega delati prve poizkuse. Angleško ministrstvo narodnega zdravja je preizkusilo to metodo in jo uvedlo v vseh bolnicah, kjer se lečijo paraliziki.

Prve poizkuse so delali v umobolnici v Epsomu, kjer so dosegli po petih letih nepričakovane uspehe. V tej umobolnici imajo poseben oddelek, kjer zbirajo malarično okužene komarje, kajti metoda lečenja paralize obstoja v tem, da se dajo paraliziki od teh komarjev pčiti tako, da dobe malarijo. Iz Epsoma pošiljajo komarje v vse bolnice v Angliji, kjer se lečijo paraliziki. Malaria na paralizike zelo blagodejno vpliva. Šef-zdravnik ministrstva narodnega zdravja sir George Newmann je te dni izjavil, da so odpuščili lani od 479 paralizikov iz bolnice nad 26 odstotkov. Polovica jih je šla domov popolnoma izlečena.

čena. Izmed 100 paralizikov ozdravi s pomočjo te metode najmanj 53. Po teh izkušnjah so prišli angleški zdravniki do prepričanja, da je progresivna paraliza ozdravljiva. Niso pa še mogli ugotoviti, zakaj se da lečiti paraliza baš s pomočjo malarije.

Silni viharji na morju

Iz Londona poročajo, da je divjal v soboto ponoči na morju strahovit vihar, ki je treščil na angleško obalo več manjših ladij. Neko špansko trgovsko ladjo je zasačil vihar na odprttem morju. Angleški parniki so ji pravočasno prihiteli na pomoč in rešili posadko. Telefonska zveza med Irsko in Anglijo je bila šest ur popolnoma pretrgana.

Iz Rio de Janeiro poročajo o strahovitem viharju in neurju, ki je divjalo v Mano Grosso. Vihar je podrl 30 hiš in zahteval nad 20 človeških žrtev. Parnik »Volendam« je rešil med silnim viharjem 35 milj od Bermud 10 mož z neke ribiške ladje. Nesrečni ribiči so bili na morju že od 2. oktobra. Skušali so doseči Bermude, pa so jih valovi zanašali vedno dalje na odprto morje. Bili so že tako izčrpani, da niti govoriti niso mogli.

Iz Newyorka poročajo, da je dajal italijanski parnik »Labor« v soboto ponoči o polnoči signale SOS in sporočil po radiju, da se mu je pokvaril vijak. Podrobnosti o njegovi usodi še niso znane.

Zagonetna dobrotica Čajkovskega

Znameniti ruski skladatelj Čajkovski je preživel mladost v slabih gmočnih razmerah. Še le, ko je bil star 37 let, je nastal v njegovem življenju nepričakovan preokret. Neka neznana dama mu je namreč določila dosmrtno rento v znesku 6000 rubljev letno, kar je bilo za takratne čase celo premoženje. Neznana dobrotica je stavila samo en pogoj, in sicer, da si Čajkovski ne sme prizadevati, da bi jo spoznal.

Jutri bo 50 let odkar je prejel Čajkovski pismo, v katerem ga neznana dama obvešča o dosmrtni renti. Dobrotica je bila vdova inženjerja von Mekka, s katerim je živela 25 let v srečnem zakonu. Imela je 11 otrok. Edini namen njenega plemenite ustanove je bil gmočno podpreti nadarjenega skladatelja.

Čajkovski je bil potomec stare aristokratske rodbine. Njegova mati je bila hči nekoga francoskega emigranta. Skladatelj je bil obojeval in ko mu je umrla, je prenesel vso ljubezen na svojo sestro. Kot 20letni mladenič se je prvič zaljubil. Takrat je bival v Moskvi, kjer je napisal prvo simfonijo. Zaljubljen je bil v igralko Desire Arto. Njena mati se je pa odločilo uprta poroki, ker je bil Čajkovski pet let starejši kakor nevesta. Pet let pred smrtjo je posvetil skladatelju igralni cirkus šestih pesmi s francoskim besedilom. Gospa Meek ga je podpirala do svoje smrti. Opetovano je poravnala njegove dolge in kupovala njegova dela za horrendne zneske.

Šal Izadore Duncanove

O tragični smrti slovite ruske plesalke Izadore Duncanove, ki se je ponesrečila v Nizzi, smo že poročali. Plesalkino smrti je zakrivil dolg venecijanski šal, čigar reše so se zaletle med kolo drevečega avtomobila. Duncanova, ki je imela drugi konec šala ovit okoli vratu, je silen sunek vrzel iz voza in priletela je tako nesrečno na glavo, da si je zlomila tilnik in je bila takoj mrtva.

Sedaj pa poročajo iz Nizze, da je usodni šal kupila bogata Američanka, hčerka milijonarja Vanderbleeka s Honolulu in plačala zanj 50.000 frankov (okoli 112.000 Din). Ekscentrična Američanka, ki ima nabrž preveč denarja, zbira namreč razne talismane za svojo originalno zbirko.

Medij Mirabelli in njegovi senzacionalni uspehi

V Južni Ameriki imajo senzacijo v osebi medija Mirabellija, ki kliče duhove in govori z njimi kakor z živimi ljudmi. — Znanstveniki se zanimajo za te zagonetne pojave.

Dočim vso Evropo razburjajo fenomenalni pojavi Terezije Neumannove iz Koneersreutha na Bavarskem, se v Južni Ameriki vsa javnost, zlasti pa znanstveni krogi bavijo s fenomenalnim braziljskim medijem Carlosom Mirabellijem.

Carlos Mirabelli je čuden mož. Rojen je bil v državi San Paolo kot sin italijanskih roditeljev in je danes star 37 let. Po absolviranju srednji šoli se je posvetil trgovskemu poklicu in vstopil je v neko podjetje. Radi nenormalnih pojavov na njem pa je bil kmalu odsvoljen, toda tudi v drugem podjetju se mu ni godilo boljše. Šel ga je smatral za blazneža in ga je poslal v umobolnico. Tu so ga 18 dni preiskovali psihiatri in kmalu se je razširila vest, da je Carlo Mirabelli nenadkriljiv medij, ki lahko kliče duhove in govori z njimi. Da ne gre za navadno sleparijo ali morda prebrisane trike, dokazuje dejstvo, da so se za Mirabellija zanimali odlične osebe, številni znanstveniki, profesorji itd. Komisija, na čelu ji sam predsednik republike, je ugotovila:

da se večina fenomenov pojavlja pri belem dnevu;

da se pojavljajo na cesti, na javnih trgih, med potovanjem, v zasebnih hišah in laboratorijih;

da je razvoj intelektualnih zmožno-

sti neverjetno velik, da je bil vsak slučaj najskrbneje preiskan.

Dosedaj je 55 prič opazovalo medija Mirabellija v 345 seancah. Med temi je bila 72 zdravnikov, 36 pravnikov, 27 pisateljev, 89 zdravnikov, 18 novinarjev in okoli 200 drugih večinoma odličnih oseb in predstavnikov gospodarskih krogov.

Med seancami se pri Mirabelliju pojavljajo sledeči abnormalni simptomi: temperatura varira od 36,2 do 40,2. Puls je 48 do 155 na minuto. Njegovo telo je mestoma popolnoma neobčutno, istotako posamni organi. Dihanje je kratko, sopečje, globoko, mestoma sunkoma, mestoma jedva vidno. Mišice otrpejo ali se krčijo. Telo se stresa, obraz strahovito pobledi, oči postanejo motre, steklene. Zenice se širijo ali zožijo.

Mirabellija se loti mrzlca in katalipsija. V takem stanju govori in piše Mirabelli 28 živih in mrtvih jezikov, katerih se v življenju nikdar ni učil in jih je poznal komaj po imenu. Javljajo se mu duhovi vseh narodov, med drugim je n. pr. pisal v bolgarskem jeziku o tragediji v Meyerlingu, v Sarajevu, dalje o Versaillesu, o pok. Franc Josipu i. t. d.

Listi navajajo primere o dveh senzacionalnih seansah. Prvi dogodek se

lice, v prazničnih oblačilih, s svečami, v družbi odvodelih snah in hčera, gredo naprej, za njimi pa nosijo hlapi pripravljeni jedila in pijače. In sicer toliko, kakor da bi na pokopališču dali sedminjo. Cela hiša se iznese. In poleg tega še vsak hip postaja in se ozro in pošiljajo hlape nazaj, da prinesejo od hiše še kaj, kar so one pozabile in na kar so se spotoma spomnile (a osebno je to ono, kar je pokopnik v svojem življenju rad jedel). In tako se v procesijah iz vseh predmestij stiskajo in hitijo na pokopališče. A pokopališče ni daleč. Ono je takoj blizu, poleg mesta. Ograjeno z zidom, — s kerkvijo v sredi, od katere se vidi samo njena obokana streha in križ. Veliko je pokopališče in prostrano. Pravi, da je štiriinajst kolen tu zakopanih. Zdi se, da se začelo zakopavati petnajsto.

Komaj prideš iz mesta in zagledaš pokopališče, takoj začutiš vonj kadila. In čim bliže si pokopališču, njegovim zidovim, tem močnejši je duh kadila. Jok. Včasih te čisto uplaši, kakor da preseče zrak — da se zdrzneš in postaneš, iznenaden krik, stokanje od nekega groba. Ali takoj začne padati in se izgubi v oni splošni gneči množice in joka.

Skozi pokopališčna vrata niti ne moreš priti. Četudi so velika, dvokrilna, obokana, vedno na stežaj odprta, vendar, kadar vstopiš se ne moreš zganiti od silne gneče: ženske, deca, hlapi, služkinje s košarami jedil na glavi in sodčki pijače v rokah, ki se suvane in gnetoče se, komaj prerijejo in se potem

razprope po grobovih! A grobovi? Nebroj. Lahko bi rekli celo morje grobov. Osobito okoli cerkve, eden ob drugem — kakor da želijo prebiti zidovje in vstopiti v cerkev in pred oltar — grobovi znanih ljudi, bogatašev, hadžijev. Povsod prižgane sveče, kadilo. Na vsakem grobu se beli razgrnjen prt, a na njem so razvrščena jedila. Ob čelu groba klečijo matere, a ob strani mlajše žene, sestre. In vse prevzete od joka, kričijo svoj obraz ob grob, ihté, stoka. Matere bolj šibko postarno, a mlajše krepko, zdravo. Jočejo mnogo in neka-ko udobno uvrščajo se v redu okoli groba, ugodno in svobodno kakor doma. In najbrž zato, kar je treba mnogo jokati. Mnogo se je nakopilo. Cele zipline in poletja. In vse to je treba izplekati, iztisniti, izpovedati mrtvim. Kaj se je v hiši, odkar je on umrl, zgodilo, kako je kdo zrasel, se oženil, kolikokrat se jim je on, mrlči, pojavil v snu, in so se videli, pogovarjali. Kakšen je prišel: liut, osoren. In zakaj takšen? In jočejo, dokler traja služba v cerkvi. In zato, čim bliže kraju je služba, tem jačji, krčevitejši je jok. Ker čim se konča služba, začne svečenik blagoslovljati grobove, preneha jok in začne razdeljevanje, razdajanje jedil in pijače za pokoj duš. In to največ prosjakom in drugim ubožcem. Ker pravijo, da kar se takrat njim za pokoj duš da, kakor da bi se samim mrtvim dalo, kakor da bi se oni, mrtvi, dvignili iz grobov in oni jedli, pili krepčali se. In zato, čim se služba završi in se črni svečeniki plašči zgrnejo preko grobov, tedaj vse za-

vre od joka. Razlegnejo se kriki in prične se postavljanje, poljubljanje grobov. Tedaj začne ono znano stokanje. Stokanje, ki se čuje na vse strani in prodira celo do mesta. A osobito stokanje mladih mater za prvence. Poslavljaljo se, padajo v neko omamo, razprosto se po grobovih, se zvijajo, poljublja in mečejo od sebe pajčolane.

Svečeniki blagoslovljajo. Brzo, z naglico, da bi čim prej prenehalo stokanje in ta hiš. Potem vzdignejo zid mater, staro, samo, ki že iznemogla od joka, počepljena tiho stoka; potem spet vdovico sestro. In tako povsod. Včasih ali redkokrat je tudi kakšen možki tu. Vdovec sam, vse mu je pomnilo, pa pride na grob in jim prinese za pokoj duše. Nakupil je kolače, potic od peka samega. Razvrstil jih je po grobu. In odrevenel, čisto obupan, prosí s pogledom svečenika, da čim prej pride do njega, blagoslovi te njegove grobove, da bi mogel čim prej oditi, pobegniti in ne poslušati več okoli sebe tega joka, stokanja, ki se vsak hip bolj dviga in ponavlja.

»Joj, Mito, gospodar naš!«

»Joj, sinko! Joj, moje dete! Pa zakaj se mi, dete, češče ne pokažeš, ne prideš? Pridi, sinko, kopaži se, da te mati vsaj češče vidi...« stoka že iznemogla mati.

Ali svečenik ji ne pusti dalje. Brzo blagoslovja, da bi se ona dvignila; in, otrajajoč si solze, drhteč še od joka, počne razdajati prosjakom slepecem, hromim. A osobito na to gleda, da li je kateri slepi, hromi prosjak podoben po

letih njemu, umrlemu sinu; potem ga najbolj pogosti in vabi:

»Pridi dete! Pridi sem!« — In kakor da ji je sam sinkček vstal, postavlja na grob, hrani ga, gnete mu v nedrja in ponuja: »Vzemi vzemi, sinko! Pokušaj, prigrizni od tega! Tega vzemi, kolikor hočeš. Dobro je to, sladko je. Pokojno moje dete je to najrajši jedlo. Vzemi, sinko, vzemi, dete!«

Pa tudi ostale prosjake in berače zove in jim razdaja. A teh je mnogo. Iz celega mesta, vseh predmestij, celo budala, polblazni. A osobito tedaj, na zadušnici. Ker to jim je kakor neki njihov praznik. In dokler traja jok, služba v cerkvi, dokler ne začnejo blagoslovljati in razdajati, so vsi oni tam, na vhodu, okoli vrat. To so Menko, Taia, Naza, Stevan, Ljuba... Vsi oni. In na obeh straneh vhoda, lepo razvrščeni, Nekateri umiti, zakrpani, z velikimi torbami, v katere gnetejo jedila in vrče za pijačo. In gledajoč na grobove, slušajoč petje iz cerkve, se nekateri od njih celo prekrizajo. Budala pa ne. Oni, polnagi, kakor bežeči pred nečim, se krivijo nezaupno in uplašeno, gledajoč na grobove, jok, upaljene sveče. A zopet vsi vsak hip željno pogledujejo in pričakujejo, kdaj se završi služba in začne razdajanje. Nekateri že zdaj prebirajo lepše, bogatejše grobove. A nekateri, in sicer bolj znani, starejši prosjaki imajo posebej svoje grobove: navadno kakšne znane družine, katere oni zmerom obiskujejo in kjer, kakor nekakni stalni gostje, sede za mizo, jedo in pijo.

Borisav Stanković:

Zadušnica

Ena pada v zimo, druga v poletje, pred poletnega Sv. Nikolaja. To je takrat ko začne zoreti prve črešnje in ko zemlja, že dosti zelena, zasope z novim poletnim življenjem. Ta zadušnica je najvažnejša, ker pravijo o nji, da se takrat mrtvi vso zimo zaprti zgoraj na nebu, spuščajo nizdol, da gredo v svoje grobove in da, ker so žejni in gladni, čakajo živih svojcev, da pridejo ta dan na njihov grob ter jih blagoslovijo, okadijo in okitijo s cvetjem Z mnogim cvetjem. Vse grob jim prekrijejo s cvetjem in drugim zelenjem, in kakor da bi jih s tem spomnili, kaj se tu nad njimi na zemlji, godi in dogaja. Poleg tega jim prinesejo tudi jela, pijače. In tega zopet mnogo. Ker dovolj jim bo vsega za celo leto. Res je, da se tistim, ki so pred kratkim umrli, nosi na grob in razdaje vsako soboto in praznik, ali onim drugim, starim mrličem, ki so že nekočkrat prekopani, nim se samo tedaj, na zadušnici, prinaša in razdaje, ker pravijo: Oni, ki so itak že stari, že davno umrli, tudi ne jedo več. Dovolj jim je po zadušnici samo kakšen spomin in molitva.

In zares, na ta dan prihajajo njihovi, živi k njim. Prinašajo jedila, pijače in razdajajo. Ta dan, dasti tudi možki ne hodijo na grobe, so vse šlacune zaprte, žensk je toliko, da ne moreš skozi gnečo. Iz vseh predmestij in hiš in trgov se zbiraar in gredo po cesti, ki vodi na pokopališče. Starke, opirajoče se na pa-

Velour in pliš
za damske plašče, veliku
izbira, ugodne cene
R. Miklauc
Pri Skofu
Ljubljana, Lingarjeva ul.

Čestilcem Cankarja

Naprodaj trije Cankarjevi rokopisi kot feljtoni objavljeni v letu 1914. — Pismene ponudbe pod «Cankar/2437» na upravo «Slov. Naroda».

Blagajničarka

izurjena v trgovini z mešanim blagom, z večletno prakso, vešča slovenskega in nemškega jezika — išče službo. — Ponudbe pod Blagajničarka/2428 na upravo «Slov. Naroda».

Lokal

za ključavničarsko obrt, lahko tudi na dvorišču (pogoj s stanovanjem sobe in kuhinje) — iščem v najem. — Dopisi pod «Lokal/2430» na upravo «Slov. Naroda».

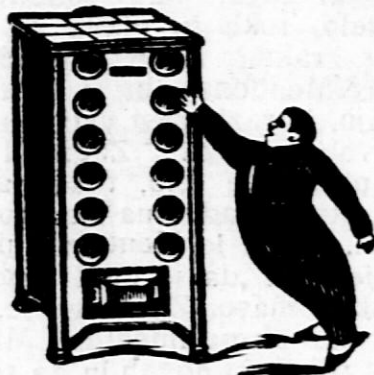
Hiša

z dvema stanovanjema, velik vrt, vodovod v hiši, pol ure oddaljena od mesta se ugodno proda. Ponudbe na upravo lista sta pod «Hiša/2423».

Kupujemo

zlato, srebro, platin, srebrne kronce, zlati denar. Tovarna za ločenje dragih kovin. Ljubljana, Šiška, Jernejeva cesta. 2419

Svetovni patent „Zephir“
Lesna trajno goreča
peč z zračno kurjavo

z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur.
«ZEPHIR», tvornica peči, Sušbotica Zastopstvo v Ljubljani:
BREZNIK & FRITSCH

Ocarinjenje

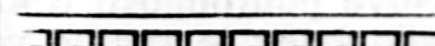
vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno 96/L

Prodaj prav v bližini g. avnega kolodvora
stavbo z obrtnimi prostori in pripadajočimi skladišči.

Donis na upravo Slov. Naroda pod «26 Poset/2435»

Čevljarski pomočnik

dober delavec, zanesljiv in trezen, išče dela na deželi, da bi imel stanovanje in hrano v hiši. Ponudbe na upravo lista pod «Čevljarstvo/2422».

DOXA
URA
F. CUDEN
Ljubljana
Prečna 1

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani — krepča oslabele, malokrvne odrasle in otroke 113/L

Lastni zaslužek

za 1. november nudi Jugoslovanska Matica. — Vprašati še danes v pisarni Selenburgova ulica 7/II. 2438

Oddam dve sobi

s skuporabo kuhinje. — Hren, Kodaljevo-Moste. 2439

Lepa zbirka znamk

vsakovrstnih — ugodno naprodaj. — Ponudbe pod «Znamke 2431» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanje dveh sob

s kuhinjo ter pritliklinami — išče zakonski par brez otrok za tako. — Ponudbe pod «Stanovanje/2427» na upravo «Slov. Naroda».

Razprodaja premoaga

(12 q) revnejšim slojem se vrši od 2. do 10. XI. t. l. pri Lovro Kržetu, Trnovski pristan 12. 2433

Globoko potrtem srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem, da me je sinoči ob sedmih za vedno zapustil moj iskreno ljubljani, predobri soprog, gospod

Valentin Kopitar

upravnik „Slov. Naroda“ v pok. in lastnik oglasnega zavoda

ki je po dolgi, zelo mučni bolezni in prejemu sv. zakramentov za umirajoče izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb preblagega rajnika bo v sredo, 2. novembra ob dveh popoldne iz hiše žalosti, Čopova cesta 21, na pokopališče k Sv. Križu.

Nepozabnega pokojnika priporočam v blag spomin.

V LJUBLJANI, 31. oktobra 1927.

Globoko žalujoča soproga
Marija Kopitar

Najboljše angleško in češko blago
iz čiste volne za moške sukne,
damске plašče in obleke, priznane
ročne industrije vs. vrste drugih
preprog, stalno perilno blago pri
poroču v nakup po zelo ugodnih
cenah
Manufakturna trgovina
J. Kostevc
Ljubljana Sv. Petra cesta 4.

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

kolesa, šivalni stroji Grizner - Adler
URANIA PISALNI, švicarski PLEČILNI
stroji **DOBLED.**

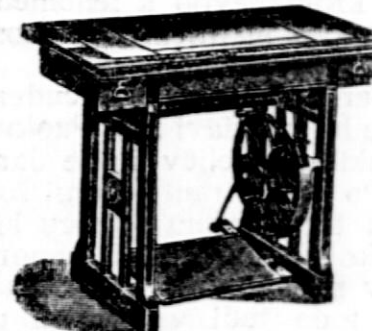
Najlepše opreme samo pri

JOSIP PETELINC v Ljubljani

blizu Presernovega spomenika ob vodi. Telefon 2913

Najnižje cene.

Večletna garancija

Upravni svet „Narodne tiskarne“ d. d. v Ljubljani javlja žalostno vest, da je dne 30. oktobra 1927 po dolgi, mučni bolezni preminul gospod

Valentin Kopitar

upravnik „Slov. Naroda“ v p.

Velezaslužnemu pokojniku, ki je dolga leta zvesto služil našemu zavodu, bodi hvaležen spomin.

V Ljubljani, 31. oktobra 1927.

Sukno — Doubl
Kamgarn
za moške obleke — Velika
izbira — Ugodne cene
R. Miklauc
Pri Skofu
Ljubljana, Lingarjeva ul.

Zastore, posteljna pregrinjala
perilo, monograme, obleke l. dr.
veze najfinije in najcenejši

mehanično umetno vezanje
Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, azuriranje, predtis-
kanje ženskih ročnih del za trgo-
vino, šolo in dom.

Telefon

379

Ivan Zakotnik

Telefon

379

mestni tesarski mojster,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike — Stropi,
razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje
itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov
PARNA ZAGA. 16/L **TOVARNA FURNIRJA.**